

บทที่ 4

การวิเคราะห์การยอมรับตัวผู้นำและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การศึกษาวิจัยเรื่องผู้นำกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชน เพื่อต้องการทราบว่าสมาชิกในชุมชนได้ยอมรับและให้ความร่วมมือผู้นำชุมชนของตนมากน้อยเพียงใด และมีปัจจัยสำคัญใดบ้างที่ทำให้สมาชิกในชุมชนยอมรับในตัวผู้นำชุมชน รวมทั้งผู้นำชุมชนได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนในชุมชนมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้อธิบายถึงการยอมรับในตัวผู้นำชุมชนและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนว่ามีระดับมากน้อยเพียงใด

ในส่วนของ การวิเคราะห์การยอมรับตัวผู้นำและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชน ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยแยกพิจารณาออกเป็น 3 ส่วนคือ

- ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้นำชุมชนในด้านต่าง ๆ
- ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการยอมรับในตัวผู้นำชุมชน
- ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชน

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่างไว้ในพื้นที่ 3 แขวงของเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร คือ แขวงวัดพระยาไกร แขวงบางคอแหลม และแขวงบางโกล่ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนทุกชุมชนมากพอสมควร และจากข้อมูลทั้งหมดที่สำรวจมาได้นั้นสามารถพิจารณาได้ดังนี้ (โปรดดูข้อมูลตารางที่ 4.1 ประกอบ)

1. ภูมิสำเนาของชุมชนที่สังกัด ได้พิจารณาจากความหนาแน่นของแต่ละแขวงที่มีผู้นำชุมชนอยู่อาศัยอย่างหนาแน่นมากน้อยเพียงใด จากการสำรวจชุมชนต่าง ๆ พบว่า แขวงวัดพระยาไกร ซึ่งมีผู้นำชุมชนอยู่ในพื้นที่มากที่สุด สามารถได้จำนวน 105 คน (ร้อยละ 39.2)

รองลงมาได้แก่ แขวงบางคอกแหลม สํารวจได้จำนวน 104 คน (ร้อยละ 38.8) และแขวงบางโคล่ สํารวจได้น้อยที่สุด คือ 59 คน (ร้อยละ 22.0)

2. ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน ได้แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ประธานชุมชน รองประธานชุมชน และกรรมการชุมชน จากการสํารวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ดำรงตำแหน่งกรรมการชุมชนมีจำนวนมากที่สุด 211 คน (ร้อยละ 78.7) รองลงมาได้แก่ รองประธานชุมชน จำนวน 38 คน (ร้อยละ 14.2) และมีจำนวนน้อยที่สุด คือ ประธานชุมชน จำนวน 19 คน (ร้อยละ 7.1) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญแก่ ประธานชุมชนมากที่สุด เนื่องจากสมาชิกในชุมชนได้ให้การยอมรับในตัวประธานชุมชนมากกว่าตำแหน่งอื่น ๆ สำหรับตำแหน่งอื่นก็ จะมีความสำคัญรองลงมา

3. เพศ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนโดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง กล่าวคือ จากการสํารวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ชายมีจำนวนมากที่สุด 205 คน (ร้อยละ 76.5) ส่วนที่เป็นผู้หญิงมีจำนวน 63 คน (ร้อยละ 23.5) สาเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนเป็นชาย มากกว่าผู้หญิง เนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิกในชุมชน มีผลงานเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในชุมชน รวมทั้งเป็นผู้ที่สมาชิกในชุมชนให้ความเคารพนับถือ

4. อายุ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน มากกว่าร้อยละ 80 จะเป็นผู้ที่มีอายุมาก กล่าวคือ อายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด 129 คน (ร้อยละ 48.1) รองลงมาอายุตั้งแต่ 41-50 ปี มีจำนวน 90 คน (ร้อยละ 33.7) ส่วนคนหนุ่มที่ดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนจะมีจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น กล่าวคือ อายุตั้งแต่ 31-40 ปี มีจำนวน 32 คน (ร้อยละ 11.9) และอายุตั้งแต่ 20-30 ปี มีจำนวน 17 คน (ร้อยละ 6.3) สาเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนมีอายุมาก เนื่องจากเป็นผู้ที่สมาชิกในชุมชน ได้ให้การเคารพนับถือ และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน จนมีผลงานเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในชุมชน

5. ระดับการศึกษา ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนส่วนมากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุด จำนวน 132 คน (ร้อยละ 49.2) รองลงมาได้แก่ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 98 คน (ร้อยละ 36.6) และผู้ที่จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 33 คน (ร้อยละ 12.3) ซึ่งมีส่วนน้อยที่จบการศึกษาระดับสูง กล่าวคือ มีผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.5) และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.4)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาของผู้นำชุมชนส่วนมากจะมีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ โดยส่วนมากจะจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบกับโดยส่วนใหญ่แล้วตำแหน่งผู้นำชุมชนจะเป็นผู้ที่มีอายุมาก และในสมัยก่อนก็ไม่ค่อยมีผู้นิยมสนใจในการศึกษาต่อระดับสูงมากนัก ประเด็นนี้จึงสามารถอธิบายสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดีว่า มีสภาพความเป็นอยู่ไม่แตกต่างจากคนในชนบทมากนัก อีกทั้งยังมีค่านิยมในการให้ความสะดวกสบายและยอมรับในความอาวุโสของผู้นำของตนไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก

6. อาชีพ ในการสอบถามถึงอาชีพของผู้นำชุมชนแต่ละคนพบว่า โดยทั่วไปแล้วจะประกอบอาชีพรับจ้างและค้าขาย กล่าวคือ ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 89 คน (ร้อยละ 33.2) ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 76 คน (ร้อยละ 28.4) เป็นพนักงานของบริษัทและรัฐวิสาหกิจ จำนวนเท่ากันคือ 32 คน (ร้อยละ 11.9) ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ได้แก่ อาชีพขนส่งทางบก-ทางน้ำ อาชีพรับเหมาก่อสร้าง เป็นต้นจำนวน 23 คน (ร้อยละ 8.6) และประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 6.0)

ดังนั้น อาจพิจารณาในประเด็นนี้ได้ว่า การประกอบอาชีพของผู้นำชุมชนมีผลต่อเนื่องมาจากระดับการศึกษาของผู้นำชุมชนด้วย เนื่องจากโดยส่วนมากแล้วผู้นำชุมชนจะจบการศึกษาระดับประถมศึกษาเท่านั้น จึงพบว่า การประกอบอาชีพของผู้นำชุมชนโดยทั่วไปแล้วจะประกอบอาชีพรับจ้างและค้าขาย ซึ่งเป็นอาชีพไม่ต้องใช้ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่มากนัก และอาชีพดังกล่าวนี้ เป็นอาชีพที่คนในชุมชนได้ยึดถือเป็นอาชีพหลักโดยส่วนใหญ่ ดังนั้น สัมพันธภาพ

ความเข้าใจและการยอมรับของคนในชุมชนที่มีต่อตัวผู้นำชุมชน จึงมีความใกล้เคียงสนิทสนมกันมาก เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่ประกอบอาชีพเดียวกัน

7. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน โดยที่ผู้นำชุมชนเป็นบุคคลที่ชุมชนให้การยกย่องเป็นตัวแทนในการที่จะมีสิทธิมีเสียงในเรื่องต่าง ๆ และโดยส่วนใหญ่แล้วผู้นำชุมชนจะมีส่วนร่วมในการใช้อิทธิพลส่วนตัว เพื่อที่จะนำปัญหาของชุมชนไปปรึกษากับผู้แทนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับทั้งในภาครัฐและเอกชน ในการแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งการจูงใจให้บุคคลในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและขอความร่วมมือในการทำงานเพื่อส่วนรวม จึงทำให้ตำแหน่งผู้นำชุมชนจึงมีความสำคัญและเป็นที่เกรงใจของคนในชุมชน และเมื่อได้เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนอยู่เป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วก็มักจะได้รับความไว้วางใจจากคนในชุมชนให้ดำรงตำแหน่งต่อไปอีก กล่าวโดยสรุปแล้ว ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนเป็นเครื่องชี้วัดในการยอมรับตัวผู้นำ และการมีอิทธิพลในการตัดสินใจให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยเพียงใด

จากการสำรวจพบว่า ผู้ที่ไม่เคยดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนมาก่อน จำนวน 69 คน (ร้อยละ 25.7) ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนระหว่าง 1-2 ปี จำนวน 81 คน (ร้อยละ 30.2) ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนระหว่าง 3-4 ปี มีจำนวน 47 คน (ร้อยละ 17.5) ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนระหว่าง 5-6 ปี มีจำนวน 36 คน (ร้อยละ 13.4) และผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนมากกว่า 6 ปี มีจำนวน 35 คน (ร้อยละ 13.2) ดังนั้นจากข้อมูลจึงเห็นได้ว่า ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนมาก่อนมีมากกว่าร้อยละ 70 เนื่องจากเมื่อได้เข้ารับดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ก็มักจะได้รับการยอมรับและการไว้วางใจจากคนในชุมชนนั้นอีก

กล่าวโดยสรุปแล้วข้อมูลที่สำรวจมาได้จาก 3 แขวง ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ แขวงวัดพระยาไกร ผู้ตอบส่วนมากดำรงตำแหน่งกรรมการชุมชนมากที่สุด ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชาย

และมีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป โดยจบการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษามากที่สุด รวมทั้งประกอบอาชีพรับจ้างและค้าขายเป็นส่วนใหญ่ และส่วนมากจะเคยดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนมาก่อน

ตารางที่ 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพโดยทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ภูมิลำเนาของชุมชนที่สังกัด		
ก. แขวงวัดพระยาไกร	105	39.2
ข. แขวงบางค้อแหลม	104	38.8
ค. แขวงบางโคก	59	22.0
2. ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน		
ก. ประธานชุมชน	19	7.1
ข. รองประธานชุมชน	38	14.2
ค. กรรมการชุมชน	211	78.7
3. เพศ		
ก. ชาย	205	76.5
ข. หญิง	63	23.5
4. อายุ		
ก. 20-30 ปี	17	6.3
ข. 31-40 ปี	32	11.9
ค. 41-50 ปี	90	33.7
ง. 50 ปีขึ้นไป	129	48.1

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพโดยทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. ระดับการศึกษา		
ก. ประถมศึกษา	132	49.2
ข. มัธยมศึกษา	98	36.6
ค. อาชีวศึกษา	33	12.3
ง.ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	4	1.5
จ. สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.4
6. อาชีพ		
ก. รับราชการ	16	6.0
ข. บริษัท	32	11.9
ค. รับจ้าง	89	33.2
ง. ค้าขาย	76	28.4
จ. รัฐวิสาหกิจ	32	11.9
ฉ. ธุรกิจส่วนตัว	23	8.6
ช. อื่น ๆ	-	-
7. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน		
ก. ไม่เคยดำรงตำแหน่ง	69	25.7
ข. 1-2 ปี	81	30.2
ค. 3-4 ปี	47	17.5
ง. 5-6 ปี	36	13.4
จ. มากกว่า 6 ปี	35	13.2
รวม	268	100.0

การยอมรับในตัวผู้นำชุมชน

ในการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับผู้นำนั้น สามารถพิจารณาได้จากทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำของ T.N. Whitehead ซึ่งได้กล่าวถึงผู้นำไว้ว่า คือ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากคนอื่น ๆ ในกลุ่มและเป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่นในสิ่งที่ผู้อื่นร้องขอ สามารถชี้แนะหนทางให้ผู้อื่นทำตาม โดยผู้ที่ทำตามให้ความเชื่อฟัง ส่วนทฤษฎีภาวะผู้นำของ Ordway Tead ซึ่งระบุว่า เป็นการใช้อิทธิพลจูงใจให้ผู้อื่นร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายหรือตามความมุ่งหมาย

จากการศึกษายอมรับในตัวผู้นำชุมชนตามทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้แบ่งการพิจารณาออกเป็นแง่มุมต่าง ๆ เพื่อจะดูว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนได้รับการยอมรับจากคนในชุมชนมากน้อยเพียงใด (โปรดดูตารางที่ 4.2 ประกอบ)

1. พิจารณาจากความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนระบุว่าได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนจากสมาชิกหรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนอย่างดียิ่ง จำนวน 87 คน (ร้อยละ 32.5) ได้รับความร่วมมือพอสมควร จำนวน 152 คน (ร้อยละ 56.7) และได้รับความร่วมมือน้อยมาก จำนวน 28 คน (ร้อยละ 10.4) และไม่ได้รับความร่วมมือแต่อย่างใด จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.4) สมาชิกหรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนได้ให้การยอมรับในตัวของผู้นำชุมชนของตนค่อนข้างสูง ดังเห็นได้จากการให้ความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้นำชุมชนขอความร่วมมือเป็นอย่างดี

2. การเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการ จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่เคยเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานราชการในทุกครั้งมีจำนวน 94 คน (ร้อยละ 35.1) เข้าร่วมประชุมในบางครั้ง มีจำนวน 145 คน (ร้อยละ 54.1) และไม่เคยเข้าร่วมประชุมเลย จำนวน 29 คน (ร้อยละ 10.8) และเมื่อสอบถามถึงเหตุผลของการเข้าร่วมประชุมแล้ว ผู้นำชุมชนได้ให้

เหตุผลของการเข้าร่วมประชุมว่า เนื่องจากทางราชการมีหนังสือขอความร่วมมือมา จำนวน 139 คน (ร้อยละ 51.9) มีปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 6.7) เป็นตัวแทนของชุมชนเข้าร่วมประชุม จำนวน 105 คน (ร้อยละ 39.2) และได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากราชการ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.2) แสดงให้เห็นว่าผู้ชุมนุมสนใจให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการในฐานะตัวแทนของสมาชิกในชุมชน

3. การได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ จากการศึกษาพบว่า ในกรณีที่เกิดปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนในด้านต่าง ๆ ผู้ชุมนุมได้นำปัญหาเหล่านั้นไปติดต่อประสานขอรับความช่วยเหลือจากทางราชการในทุกครั้งที่มปัญหา จำนวน 110 คน (ร้อยละ 41.0) ได้ติดต่อเป็นครั้งคราวจำนวน 119 คน (ร้อยละ 44.4) และไม่เคยติดต่อเลยจำนวน 39 คน (ร้อยละ 14.6) ซึ่งผู้ชุมนุมได้ระบุถึงปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน ได้แก่ ปัญหาที่อธิบายน้ำอุดตัน จำนวน 22 คน (ร้อยละ 8.5) ปัญหาที่อธิบายน้ำอุดตันและปัญหาทางเดินเท้าในชุมชน ชำรุด จำนวน 30 คน (ร้อยละ 11.6) ปัญหาที่อธิบายน้ำอุดตันและปัญหาทางเดินชำรุด รวมทั้งปัญหาแหล่งเพาะพันธุ์ยุง จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.7) ปัญหาที่อธิบายน้ำอุดตันและปัญหาทางเดินเท้าชำรุด รวมทั้งปัญหาเสาเสตติในชุมชน จำนวน 13 คน (ร้อยละ 5.0) ปัญหาที่อธิบายน้ำอุดตันและปัญหาทางเดินเท้าชำรุด รวมทั้งปัญหาไฟฟ้าแสงสว่างไม่เพียงพอ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 11.2) ปัญหาที่อธิบายน้ำอุดตันและปัญหาแหล่งเพาะพันธุ์ยุง จำนวน 11 คน (ร้อยละ 4.3) ปัญหาที่อธิบายน้ำอุดตันและปัญหาแหล่งเพาะพันธุ์ยุง รวมทั้งปัญหาเสาเสตติในชุมชน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.3) ปัญหาที่อธิบายน้ำอุดตันและปัญหาเสาเสตติในชุมชน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.9) ปัญหาที่อธิบายน้ำอุดตันและปัญหาเสาเสตติในชุมชน รวมทั้งปัญหาไฟฟ้าแสงสว่างไม่เพียงพอ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.9) ปัญหาที่อธิบายน้ำอุดตันและปัญหาไฟฟ้าแสงสว่างไม่เพียงพอ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 3.5) ปัญหาทางเดินเท้าในชุมชนชำรุด จำนวน 48 คน (ร้อยละ 18.6) ปัญหาทางเดินเท้าในชุมชนชำรุดและปัญหาแหล่งเพาะพันธุ์ยุง จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.2) ปัญหาทางเดินเท้าในชุมชนชำรุดและปัญหาแหล่งเพาะพันธุ์ยุง รวมทั้งปัญหาเสาเสตติในชุมชน จำนวน 30 คน (ร้อยละ 11.6) ปัญหาทางเดินเท้าในชุมชนชำรุดและปัญหาไฟฟ้าแสงสว่างไม่เพียงพอ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.6) ปัญหาแหล่งเพาะพันธุ์ยุง จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.9) ปัญหา

ยาเสพติดในชุมชน จำนวน 9 คน (ร้อยละ 3.5) ปัญหาไฟฟ้าแสงสว่างไม่เพียงพอ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 3.5) ปัญหาทางเดินเท้าในชุมชนชาวดุค ปัญหาแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ปัญหายาเสพติดในชุมชน และปัญหาไฟฟ้าแสงสว่างไม่เพียงพอ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 3.1) ปัญหาความสะอาดในชุมชน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.9) และมีผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 คน

โดยที่ปัญหาความเดือดร้อนดังกล่าวข้างต้น ผู้ชุมชนระบุว่า ได้รับการตอบสนองจากทางราชการเป็นอย่างมาก จำนวน 107 คน (ร้อยละ 39.9) ได้รับการตอบสนองน้อยมาก จำนวน 27 คน (ร้อยละ 10.1) ได้รับการตอบสนองอย่างปานกลาง จำนวน 116 คน (ร้อยละ 43.3) ไม่ได้ได้รับการตอบสนองเลย จำนวน 18 คน (ร้อยละ 6.7) สำหรับความช่วยเหลือจากทางราชการที่ชุมชนได้รับในด้านต่าง ๆ ผู้ชุมชนได้ระบุว่า มีด้านวัสดุครุภัณฑ์ เช่น เครื่องดับเพลิง วัสดุการก่อสร้าง ฯลฯ จำนวน 207 คน (ร้อยละ 77.1) ด้านการปรับปรุงก่อสร้างสิ่งสาธารณะประโยชน์ จำนวน 27 คน (ร้อยละ 10.1) ด้านการให้บริการประชาชนเคลื่อนที่โดยไม่คิดมูลค่า จำนวน 24 คน (ร้อยละ 9.0) ด้านการอบรมฝึกฝนอาชีพแก่สมาชิกในชุมชน จำนวน 9 คน (ร้อยละ 3.4) และด้านการให้การศึกษแก่เยาวชน จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.4)

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า กรณีที่เกิดปัญหาความเดือดร้อนด้านต่าง ๆ ในชุมชน ปัญหาเหล่านั้น จะได้รับการแก้ไขและได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ โดยการติดต่อประสานงานขอรับความช่วยเหลือจากผู้ชุมชนในฐานะเป็นตัวแทนของชุมชน ซึ่งก็ได้มีการสนองตอบจากทางภาครัฐมากพอสมควร

4. การสนับสนุนพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นหรือในระดับชาติ ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ชุมชนจำนวนกว่าร้อยละ 70 ระบุว่า ได้ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งในทุกครั้ง จำนวน 189 คน (ร้อยละ 70.5) ไม่ให้การสนับสนุนในบางครั้ง จำนวน 66 คน (ร้อยละ 24.6) และไม่เคยให้การสนับสนุนเลย จำนวน 13 คน (ร้อยละ 4.9)

รับเลือกตั้งมีบุญคุณเป็นการส่วนตัว จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.5) รู้จักกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นการส่วนตัวและผู้สมัครรับเลือกตั้งมีบุญคุณเป็นการส่วนตัว รวมทั้งผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำไว้ให้กับชุมชนมาก่อน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1) รู้จักกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นการส่วนตัวและผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำไว้ให้กับชุมชนมาก่อน จำนวน 10 คน (ร้อยละ 3.7) มีบุคคลอื่นแนะนำหรือได้รับการร้องขอจากผู้อื่น จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.6) ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีบุญคุณเป็นการส่วนตัวและผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำไว้ให้กับชุมชนมาก่อน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.9) ผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำไว้ให้กับชุมชนมาก่อน จำนวน 60 คน (ร้อยละ 22.4)

5. การรับฟังคำแนะนำในการลงคะแนนเสียง ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกหรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนนั้น ผู้นำชุมชนได้แนะนำให้สมาชิกหรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไว้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสม โดยส่วนมากระบุว่าสมาชิกหรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนยอมรับฟังคำแนะนำโดยส่วนใหญ่มากที่สุด จำนวน 145 คน (ร้อยละ 54.1) ไม่ยอมรับฟังคำแนะนำ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 8.6) ยอมรับฟังคำแนะนำเป็นบางส่วน จำนวน 87 คน (ร้อยละ 32.5) ไม่เคยแนะนำให้เลือกผู้สมัครคนใด จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.6) และมีผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 คน

สำหรับสาเหตุที่ผู้นำชุมชนได้แนะนำสมาชิกหรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนไปลงคะแนนเสียงนั้น จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนรู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัครเป็นการส่วนตัว จำนวน 8 คน (ร้อยละ 3.0) รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัคร เป็นการส่วนตัวและได้รับการช่วยเหลือจากพรรคการเมืองนั้นมาก่อน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1) รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัคร เป็นการส่วนตัวและได้รับการช่วยเหลือจากพรรคการเมืองนั้นมาก่อน รวมทั้งเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น จำนวน 24 คน (ร้อยละ 9.1) รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัคร เป็นการส่วนตัวและได้รับการช่วยเหลือจากพรรคการเมืองนั้นมาก่อน รวมทั้งชอบและศรัทธานโยบายของพรรคการเมืองนั้นมาก่อน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.5) รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัคร เป็นการส่วนตัวและเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น จำนวน 18 คน (ร้อยละ 6.8) รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัคร เป็นการส่วนตัวและเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งชอบและศรัทธา นโยบายของพรรคการเมืองนั้น จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.7) รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัคร เป็นการส่วนตัวและ

เป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำให้กับชุมชนมาก่อน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.9) รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัครเป็นการส่วนตัวและชอบและศรัทธานโยบายของพรรคการเมืองนั้น จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.5) รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัครเป็นการส่วนตัวและชอบและศรัทธา นโยบายของพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำให้กับชุมชนมาก่อน จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.7) รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัครเป็นการส่วนตัวและผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำให้กับชุมชนมาก่อน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1) ได้รับการช่วยเหลือจากพรรคการเมืองนั้นมาก่อน จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.7) ได้รับการช่วยเหลือจากพรรคการเมืองนั้นมาก่อนและเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.9) ได้รับการช่วยเหลือจากพรรคการเมืองนั้นมาก่อนและเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งชอบและศรัทธา นโยบายของพรรคการเมืองนั้น จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.7) ได้รับการช่วยเหลือจากพรรคการเมืองนั้นมาก่อน และชอบศรัทธา นโยบายของพรรคการเมืองนั้น จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.5) ได้รับการช่วยเหลือจากพรรคการเมืองนั้นมาก่อนและผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำให้กับชุมชนมาก่อน จำนวน 17 คน (ร้อยละ 6.4) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.3) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น และชอบและศรัทธา นโยบายของพรรคการเมืองนั้น จำนวน 10 คน (ร้อยละ 3.8) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นและชอบและศรัทธา นโยบายพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำให้กับชุมชนมาก่อน จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.7) เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น และผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำให้กับชุมชนมาก่อน จำนวน 10 คน (ร้อยละ 3.8) ชอบและศรัทธา นโยบายของพรรคการเมืองนั้น จำนวน 43 คน (ร้อยละ 16.3) ชอบและศรัทธา นโยบายของพรรคการเมืองนั้นและผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำให้กับชุมชนมาก่อน จำนวน 19 คน (ร้อยละ 7.2) ผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำให้กับชุมชนมาก่อน จำนวน 46 คน (ร้อยละ 17.4) และมีผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 คน

จากการที่ผู้นำชุมชนได้ให้การสนับสนุนแนะนำสมาชิกหรือผู้อยู่อาศัยในชุมชน ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เห็นว่าเหมาะสมนั้น จะพบว่าผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งในทุกรอบจำนวน 71 คน (ร้อยละ 26.5) ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งในบางรอบจำนวน 170 คน (ร้อยละ 63.4) ผู้สมัครไม่ได้รับการเลือกตั้ง จำนวน 14 คน (ร้อยละ

5.2) และไม่เคยมิให้การสนับสนุนผู้สมัครคนใด จำนวน 13 คน (ร้อยละ 4.9) แสดงให้เห็นว่า ผู้นำชุมชนเมื่อให้การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดแล้ว ย่อมแนะนำชักจูงให้สมาชิกหรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนนั้น ๆ ให้การสนับสนุนผู้สมัครคนนั้นด้วย ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นถึงการยอมรับในตัวผู้นำชุมชนของคนในชุมชนที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

6. การได้รับความช่วยเหลือจากพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเป็นผลจากการที่ผู้นำชุมชนได้ให้การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง โดยที่ผู้นำชุมชนได้ระบุว่า ชุมชนของตนเองได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากพรรคการเมืองในลักษณะบริจาคเป็นเงินช่วยบำรุงชุมชน จำนวน 10 คน (ร้อยละ 3.7) บริจาคเป็นเงินช่วยบำรุงชุมชนและให้งบประมาณปรับปรุงแหล่งเสื่อมทรمانชุมชน จำนวน 47 คน (ร้อยละ 17.5) บริจาคเป็นเงินช่วยบำรุงชุมชนและให้งบประมาณปรับปรุงแหล่งเสื่อมทรมานชุมชน รวมทั้งจัดงานเลี้ยงแก่สมาชิกในชุมชน จำนวน 9 คน (ร้อยละ 3.4) บริจาคเป็นเงินช่วยบำรุงชุมชนและจัดงานเลี้ยงแก่สมาชิกในชุมชน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.5) ให้งบประมาณปรับปรุงแหล่งเสื่อมทรมานชุมชน จำนวน 159 คน (ร้อยละ 59.3) ให้งบประมาณปรับปรุงแหล่งเสื่อมทรมานชุมชนและจัดเลี้ยงแก่สมาชิกในชุมชน จำนวน 15 คน (ร้อยละ 5.6) จัดเลี้ยงให้แก่สมาชิกในชุมชน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.5) ไม่เคยให้ความช่วยเหลือแต่ประการใด จำนวน 17 คน (ร้อยละ 6.3) และจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ เช่น เครื่องดับเพลิง วัสดุการก่อสร้าง ฯลฯ ให้กับชุมชน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1)

สำหรับพรรคการเมืองที่ได้เข้ามาให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก่ชุมชนนั้น จากการศึกษาพบว่า พรรคการเมืองที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก่ชุมชนมากที่สุด คือ พรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 170 คน (ร้อยละ 63.4) รองลงมาคือ พรรคพลังธรรม จำนวน 84 คน (ร้อยละ 31.4) พรรคประชากรไทย จำนวน 12 คน (ร้อยละ 4.5) และพรรคมวลชน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.7).

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผู้นำชุมชนส่วนมากจะได้รับการยอมรับจากคนในชุมชนเป็นอย่างดี และสามารถที่จะจูงใจให้คนในชุมชนร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายหรือตามความมุ่งหมาย เป็นต้นว่า การให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน การสนับสนุนในการเลือกตั้งหรือการชักจูงให้คนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามที่ผู้นำชุมชนเห็นว่าเหมาะสม ก็ได้รับความร่วมมือและเชื่อฟังเป็นอย่างดี แสดงว่าผู้นำชุมชนมีอิทธิพลต่อทัศนคติความรู้สึกรักใคร่ของคนในชุมชนเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 4.2 การยอมรับในตัวผู้นำชุมชน

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนของท่านจากสมาชิกหรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนมากน้อยเพียงใด		
ก. ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง	87	32.5
ข. ได้รับความร่วมมือพอสมควร	152	56.7
ค. ได้รับความร่วมมือน้อยมาก	28	10.4
ง. ไม่ได้รับความร่วมมือแต่อย่างใด	1	.4
2. ท่านเคยเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการมากน้อยเพียงใด		
ก. เข้าร่วมประชุมในทุกครั้ง	94	35.1
ข. เข้าร่วมประชุมในบางครั้ง	145	54.1
ค. ไม่เคยเข้าร่วมประชุมเลย	29	10.8
3. ท่านเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการเพราะเหตุใด		
ก. ทางราชการมีหนังสือขอความร่วมมือ	139	51.9
ข. มีปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการ	18	6.7
ค. เป็นตัวแทนของชุมชนที่เข้าร่วมประชุม	105	39.2
ง. ได้รับความสั่งแต่งตั้งจากทางราชการ	6	2.2

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
4. ในกรณีที่ชุมชนของท่านประสบกับปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ท่านได้นำปัญหาเหล่านั้นไปติดต่อประสานขอรับความช่วยเหลือจากทางราชการมากน้อยเพียงใด		
ก. ติดต่อทุกครั้งที่มีปัญหา	110	41.0
ข. ติดต่อเป็นครั้งคราว	119	44.4
ค. ไม่เคยติดต่อเลย	39	14.6
5. ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนที่ท่านได้นำไปติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากทางราชการได้แก่ปัญหาในเรื่องใด		
ก. ปัญหาที่ระบายน้ำอุดตัน		
ข. ปัญหาทางเดินเท้าในชุมชนชำรุด		
ค. ปัญหาแหล่งเพาะพันธุ์ยุง		
ง. ปัญหายาเสพติดในชุมชน		
จ. ปัญหาไฟฟ้าแสงสว่างไม่เพียงพอ		
ฉ. อื่น ๆ (ระบุ).....		
6. ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนในข้อ 5 ได้รับการตอบสนองจากทางราชการมากน้อยเพียงใด		
ก. มาก	107	39.9
ข. น้อย	27	10.1
ค. ปานกลาง	116	43.3
ง. ไม่ได้รับการตอบสนองเลย	18	6.7

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
7. กรณีที่ชุมชนของท่านได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ		
ชุมชนของท่านได้รับความช่วยเหลือทางด้านใดมากที่สุด		
ก. วัสดุครุภัณฑ์ เช่น เครื่องดับเพลิง วัสดุก่อสร้าง ฯลฯ	207	77.1
ข. การปรับปรุงก่อสร้างสิ่งสาธารณะประโยชน์	27	10.1
ค. การบริการประชาชนเคลื่อนที่โดยไม่คิดมูลค่า	24	9.0
ง. อบรมฝึกฝนอาชีพแก่สมาชิกในชุมชน	9	3.4
จ. อื่น ๆ (ระบุ).....	1	.4
8. ในการเลือกตั้งทุกครั้งที่ผ่านมา ท่านเคยมีส่วนในการช่วย		
สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองมากน้อยเพียงใด		
ก. ให้การสนับสนุนในทุกครั้ง	189	70.5
ข. ให้การสนับสนุนในบางครั้ง	66	24.6
ค. ไม่เคยให้การสนับสนุน	13	4.9
ง. อื่น ๆ (ระบุ).....		
9. ปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้ท่านสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง		
ในแต่ละครั้ง		
ก. ชอบและศรัทธาในนโยบายของพรรค		
ข. รู้จักกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นการส่วนตัว		
ค. มีบุคคลอื่นแนะนำหรือได้รับการร้องขอจากผู้อื่น		
ง. ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีคุณคุณเป็นการส่วนตัว		
จ. ผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำไว้กับชุมชนมาก่อน		
ฉ. อื่น ๆ (ระบุ).....		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
10. สมาชิกในชุมชนของท่านส่วนใหญ่ยอมรับฟังคำแนะนำจากท่าน ในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมหรือไม่		
ก. ยอมรับฟังคำแนะนำโดยส่วนใหญ่	145	4.1
ข. ไม่ยอมรับฟังคำแนะนำ	23	8.6
ค. ยอมรับฟังคำแนะนำเป็นบางส่วน	87	32.5
ง. อื่น ๆ (ระบุ).....	7	2.6
11. ท่านเคยแนะนำสมาชิกในชุมชนของท่านไปลงคะแนนเลือกตั้งเพราะ		
ก. รู้จักคุ้นเคยกับผู้สมัครเป็นการส่วนตัว		
ข. ได้รับการช่วยเหลือจากพรรคการเมืองนั้นมาก่อน		
ค. เป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น		
ง. ชอบและศรัทธานโยบายของพรรคการเมืองนั้น		
จ. ผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำให้กับชุมชนมาก่อน		
ฉ. อื่น ๆ (ระบุ).....		
12. ผลจากการที่ท่านให้การสนับสนุนในการเลือกตั้งแต่ละครั้งเป็นเช่นใด		
ก. ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งในทุกครั้ง	71	26.5
ข. ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งในบางครั้ง	170	63.4
ค. ผู้สมัครไม่ได้รับการเลือกตั้ง	14	5.2
ง. อื่น ๆ (ระบุ).....	13	4.9

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
13. ชุมชนของท่านเคยได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากพรรคการเมืองในลักษณะใด		
ก. บริจาคเป็นเงินช่วยบำรุงชุมชน		
ข. ให้งบประมาณปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมในชุมชน		
ค. จัดงานเลี้ยงแก่สมาชิกในชุมชน		
ง. ไม่เคยให้ความช่วยเหลือแต่ประการใด		
จ. อื่น ๆ (ระบุ).....		
14. พรรคการเมืองใดที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนของท่านมากที่สุด		
ก. พรรคประชากรไทย	12	4.5
ข. พรรคชาติไทย	170	63.4
ค. พรรคพลังธรรม	84	31.4
ง. พรรคมวลชน	2	.7
จ. อื่น ๆ (ระบุ).....		

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับในตัวผู้นำชุมชน

ในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับในตัวผู้นำชุมชนนั้น ได้พิจารณาจากปัจจัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน การเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการ การได้รับความช่วยเหลือจากพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการชักจูงโน้มน้าวให้สมาชิกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยจะนำเอาปัจจัยทางด้านภูมิฐานะทางสังคมของชุมชนที่สังกัด ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน อายุ อาชีพ และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนมาพิจารณาศึกษาดูว่าในแต่ละปัจจัยดังกล่าวข้างต้น มีอิทธิพลต่อการยอมรับในตัวผู้นำชุมชนมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะพิจารณาโดยลำดับ ดังนี้

ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน

การพิจารณาการยอมรับในตัวผู้นำชุมชนในส่วนของการร่วมมือในการพัฒนาชุมชนนั้น จะพิจารณาจากสมาชิกในชุมชนได้ให้ความร่วมมือกับผู้นำชุมชนของตน ในการพัฒนาชุมชนมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะพิจารณาว่ามีปัจจัยด้านใดที่มีความสัมพันธ์กับการได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ดังนี้ (โปรดดูตารางที่ 4.3 ประกอบ)

- ภูมิฐานะทางสังคมของชุมชนที่สังกัด จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลมที่อยู่ในแต่ละแขวง ได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนของตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคือ แขวงบางคอแหลมเป็นแขวงที่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนอย่างดียิ่งมากที่สุด คือ ร้อยละ 50.5 รองลงมาได้แก่ แขวงบางโคล่ ร้อยละ 20.5 และแขวงวัดพระยาไกร ร้อยละ 20.0

- ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีตำแหน่งต่าง ๆ ในชุมชนได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนจากคนในชุมชนอย่างยิ่ง ดังนี้ ตำแหน่งประธานชุมชน ร้อยละ 34.6 รองลงมาคือ ตำแหน่งกรรมการชุมชน ร้อยละ 33.5 และตำแหน่งรอง

ประธานชุมชน ร้อยละ 28.9 จะเห็นได้ว่าประธานชุมชนจะเป็นบุคคลที่คนในชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนมากที่สุด ในประเด็นนี้จึงพิจารณาได้ว่า บทบาทอิทธิพลของประธานชุมชนมีผลกระทบต่อบุคคลในชุมชนเป็นอย่างมาก

- อายุ จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ระบุว่าได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนอย่างดียิ่งมีมากที่สุด ร้อยละ 35.6 รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 34.4 ส่วนที่ระบุว่าได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนจากบุคคลในชุมชนพอสมควรนั้น ปรากฏว่าอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 64.7 รองลงมา คือ ผู้นำชุมชนที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 59.7 ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า อายุของผู้นำชุมชนไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้การได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน จากสมาชิกในชุมชนแตกต่างกันแต่ประการใด

- อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนซึ่งประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ระบุว่าได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนอย่างดียิ่งมีมากที่สุด ร้อยละ 44.4 รองลงมาได้แก่ อาชีพรับราชการ ร้อยละ 43.8 ส่วนที่ระบุได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนจากบุคคลในชุมชนพอสมควรนั้น ปรากฏว่า อาชีพรับจ้างได้รับความร่วมมือมากที่สุด ร้อยละ 59.6 รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย ร้อยละ 59.2 จึงแสดงให้เห็นว่า อาชีพของผู้นำชุมชนไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้การได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันแต่ประการใด

- ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งตามช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนจากบุคคลในชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลา 1-2 ปี ระบุว่าได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนจากคนในชุมชนมากที่สุด คือ ร้อยละ 40.7 รองลงมาได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลา 3-4 ปี ร้อยละ 36.2 ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนที่เคยดำรงตำแหน่งมาก่อนจะได้รับการยอมรับและได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนจากคนในชุมชนเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นบุคคลที่ได้นำปัญหาของชุมชนให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และ

เมื่อได้ดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนอยู่เป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วก็มักจะได้รับควมไว้วางใจจากคนในชุมชนให้ดำรงตำแหน่งต่อไปอีก

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผู้นำชุมชนของเขตบางคอแหลมเห็นว่าสมาชิกในชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนอย่างดียิ่ง ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในแขวงบางคอแหลม ซึ่งมีตำแหน่งเป็นประธานชุมชน โดยมีอายุระหว่าง 41-50 ปี และประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว รวมทั้งเคยดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนมาเป็นระยะเวลา 1-2 ปี

ตารางที่ 4.3 ร้อยละของการได้รับความร่วมมือจากสมาชิกชุมชนในการพัฒนาชุมชน จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ (ก = ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง, ข = ได้รับความร่วมมือพอสมควร, ค = ได้รับความร่วมมือน้อยมาก, ง = ไม่ได้ได้รับความร่วมมือแต่อย่างใด)

สถานภาพ	ก	ข	ค	ง	จำนวน	%
1. ภูมิลำเนาของชุมชนที่สังกัด ($X^2 = 29.836$, $df. = 6$, $Sig. = 0.004$)**						
ก. แขวงวัดพระยาไกร	20.0	64.2	15.0	.8	105	39.2
ข. แขวงบางคอแหลม	50.5	44.0	5.5	-	104	38.8
ค. แขวงบางโคล่	20.5	69.2	10.3	-	59	22.0
2. ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน ($X^2 = 4.593$, $df. = 9$, $Sig. = 0.868$)						
ก. ประธานชุมชน	34.6	50.0	15.4	-	19	7.1
ข. รองประธานชุมชน	28.9	60.5	10.5	-	38	14.2
ค. กรรมการชุมชน	33.5	56.0	10.0	2.0	211	78.7

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	ง	จำนวน	%
3. อายุ ($X^2 = 6.312$, $df. = 9$, $Sig. = 0.708$)						
ก. 20 - 30 ปี	23.5	64.7	11.8	-	17	6.3
ข. 31 - 40 ปี	34.4	46.9	18.8	-	32	11.9
ค. 41 - 50 ปี	35.6	54.4	8.9	1.1	90	33.7
ง. 50 ปีขึ้นไป	31.0	59.7	9.3	-	129	48.1
4. อาชีพ ($X^2 = 27.955$, $df. = 18$, $Sig. = 0.627$)						
ก. รับราชการ	43.8	37.5	18.8	-	16	6.0
ข. บริษัท	37.5	56.3	3.1	3.1	32	11.9
ค. รับจ้าง	29.2	59.6	11.2	-	89	33.2
ง. ค้าขาย	34.2	59.2	6.6	-	76	28.4
จ. รัฐวิสาหกิจ	37.5	50.0	12.5	-	32	11.9
ฉ. ธุรกิจส่วนตัว	44.4	22.2	33.3	-	23	8.6
ช. อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	ง	จำนวน	%
5. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน ($X^2 = 23.565$, $df. = 12$, $Sig. = 0.023$)						
ก. ไม่เคยดำรงตำแหน่ง	27.7	69.6	8.7	-	69	25.7
ข. 1 - 2 ปี	40.7	42.0	17.3	-	81	30.2
ค. 3 - 4 ปี	36.2	57.4	6.4	-	47	17.5
ง. 5 - 6 ปี	33.3	52.8	11.1	2.8	36	13.4
จ. มากกว่า 6 ปี	28.6	68.6	2.9	-	35	13.2
รวม	87	152	28	1	268	-
ร้อยละ	32.5	56.7	10.4	.4	-	100.0

หมายเหตุ : ** = มีนัยสำคัญน้อยกว่า .01

การเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการ

ในการศึกษาเรื่องการเข้าร่วมประชุมของผู้นำชุมชนกับหน่วยงานของทางราชการนั้น สามารถพิจารณาได้จากทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Sidney Verba and Norman Nie ในบทที่ 2 ซึ่งได้กล่าวถึง การกระทำของบุคคลในลักษณะที่เป็นการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาหรือรักษาผลประโยชน์บางอย่างของตนหรือกลุ่มเล็ก ๆ ของตน ดังนั้น ในส่วนนี้จึงเป็นการพิจารณาถึงในแง่ของการยอมรับในตัวของผู้ชุมชนว่า เคยเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาว่ามีปัจจัยด้านใด

ที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการ ดังนี้ (โปรดดูตารางที่ 4.4 ประกอบ)

- ภูมิภาคเนาของชุมชนที่สังกัด จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่อยู่ในแต่ละแขวงได้เคยเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคือ ผู้นำในแขวงบางคอกแหลมได้เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการในทุกครั้งมากที่สุด ร้อยละ 39.4 รองลงมา ได้แก่ ผู้นำชุมชนในแขวงวัดพระยาไกร ร้อยละ 35.0 และผู้นำชุมชนในแขวงบางโคล ร้อยละ 12.8 ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนในแขวงบางคอกแหลมเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการเข้าร่วมประชุมประสานกับหน่วยงานของทางราชการในทุกครั้งมากที่สุด

- ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการชุมชน ได้เคยเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคือ ตำแหน่งรองประธานชุมชนเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการในทุกครั้งมากที่สุด ร้อยละ 57.9 รองลงมาคือ ตำแหน่งประธานชุมชน ร้อยละ 53.8 และตำแหน่งกรรมการชุมชน ร้อยละ 27.0 แสดงให้เห็นว่าตำแหน่งรองประธานชุมชนให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการในทุกครั้งมากกว่าตำแหน่งอื่น ๆ

- อายุ จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนเขตบางคอกแหลมซึ่งมีช่วงอายุต่าง ๆ กัน เข้าร่วมกับหน่วยงานของทางราชการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคือ ผู้นำชุมชนที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการในทุกครั้งมากที่สุด ร้อยละ 43.4 รองลงมา ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 27.8 และผู้นำชุมชนที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 25.0 ส่วนผู้นำชุมชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการในทุกครั้งน้อยที่สุด ร้อยละ 5.9 ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนที่เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการในทุกครั้งมากที่สุด คือ ผู้นำชุมชนที่เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นบุคคลที่สมาชิกในชุมชนได้มอบความไว้วางใจให้เป็นตัวแทนของชุมชน ในการประสานติดต่อกับหน่วยงานของทางราชการ

- อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่ประกอบอาชีพรับราชการจะเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการในทุกครั้งมากที่สุด ร้อยละ 50.0 รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนที่ประกอบอาชีพบริษัท ร้อยละ 46.9 และผู้นำชุมชนที่ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 44.7 ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่าผู้นำชุมชนที่ประกอบอาชีพรับราชการ ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในหน้าที่การงานทางราชการ จะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการเข้าประชุมกับหน่วยงานของทางราชการมากกว่าผู้นำชุมชนที่ประกอบอาชีพอื่น

- ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการชุมชน ได้เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการในทุกครั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคือ ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งมากกว่า 6 ปีขึ้นไป จะเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการในทุกครั้งมากที่สุด ร้อยละ 65.7 รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลา 3-4 ปี ร้อยละ 44.7 และผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลา 5-6 ปี ร้อยละ 41.7 จึงแสดงให้เห็นว่าผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งมานานคือมากกว่า 6 ปีขึ้นไป จะเป็นผู้ที่เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการมากที่สุด

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผู้นำชุมชนของเขตบางคอแหลมได้ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการมากที่สุดได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในแขวงบางคอแหลม ซึ่งมีตำแหน่งเป็นรองประธานชุมชน โดยมีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป และประกอบอาชีพรับราชการ รวมทั้งเคยดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนมานานมากกว่า 6 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.4 ร้อยละของการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการ จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ (ก = เข้าร่วมประชุมในทุกครั้ง, ข = เข้าร่วมประชุมในบางครั้ง, ค = ไม่เคยเข้าร่วมประชุม)

สถานภาพ	ก	ข	ค	จำนวน	%
1. ภูมิภาคของชุมชนที่สังกัด ($X^2 = 17.314$, $df. = 6$, $Sig. = 0.008$)**					
ก. แขวงวัดพระยาไกร	35.0	55.0	10.1	105	39.2
ข. แขวงบางคอกแหลม	39.4	50.5	10.1	104	38.8
ค. แขวงบางโคล่	12.8	61.5	25.6	59	22.0
2. ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน ($X^2 = 56.626$, $df. = 9$, $Sig. = 0.000$)**					
ก. ประธานชุมชน	53.8	42.3	3.8	19	7.1
ข. รองประธานชุมชน	57.9	42.1	-	38	14.2
ค. กรรมการชุมชน	27.0	57.5	15.5	211	78.7
3. อายุ ($X^2 = 40.802$, $df. = 9$, $Sig. = 0.001$)**					
ก. 20 - 30 ปี	5.9	47.1	47.1	17	6.3
ข. 31 - 40 ปี	25.0	53.1	21.9	32	11.9
ค. 41 - 50 ปี	27.8	66.7	5.6	90	33.7
ง. 50 ปีขึ้นไป	43.4	46.5	10.1	120	48.1
4. อาชีพ ($X^2 = 26.134$, $df. = 18$, $Sig. = 0.096$)					
ก. รับราชการ	50.0	43.8	6.3	16	6.0
ข. บริษัท	46.9	37.5	15.6	32	11.9
ค. รับจ้าง	16.9	67.4	15.7	89	33.2
ง. ค้าขาย	44.7	44.7	10.5	76	28.4
จ. รัฐวิสาหกิจ	34.4	53.1	12.5	32	11.9

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	จำนวน	%
ฉ. ธุรกิจส่วนตัว	33.3	66.7	-	23	8.6
ช. อื่น ๆ	-	-	-	-	-
5. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน ($X^2 = 58.088$, $df. = 12$, $Sig. = 0.000$)**					
ก. ไม่เคยดำรงตำแหน่ง	13.0	56.5	30.4	69	25.7
ข. 1 - 2 ปี	27.2	60.5	12.3	81	30.2
ค. 3 - 4 ปี	44.7	53.2	2.1	47	17.5
ง. 5 - 6 ปี	41.7	31.4	2.9	36	13.4
จ. มากกว่า 6 ปี	65.7	31.4	2.9	35	13.2
รวม	90	145	33	268	-
ร้อยละ	33.6	54.1	12.3	-	100.0

หมายเหตุ : ** = มีนัยสำคัญน้อยกว่า .01

การได้รับความช่วยเหลือจากพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ในการศึกษาเรื่องการได้รับความร่วมมือจากพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งของชุมชนนั้น สามารถพิจารณาได้จากทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Samuel P. Huntington and Joan M. Nelson ในบทที่ 2 ซึ่งได้กล่าวถึง รูปแบบของการลงคะแนนเสียงและการรณรงค์หาเสียงได้ว่า "กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง" (electoral

activities) หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่มีจุดมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดผลต่อการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการลงคะแนนเสียง การช่วยเหลือเสียงเลือกตั้ง การประกาศสนับสนุนผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง เป็นต้น ดังนั้น ในส่วนนี้จึงเป็นการพิจารณาถึงการได้รับความช่วยเหลือจากพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งของชุมชนว่า เคยได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งในลักษณะใดบ้าง โดยพิจารณาว่ามีปัจจัยด้านใดที่มีความสัมพันธ์กับการได้รับความช่วยเหลือจากพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งของชุมชน ดังนี้ (โปรดดูตารางที่ 4.5 ประกอบ)

- ภูมิภาคเนาของชุมชนที่สังกัด จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีภูมิภาคเนาอยู่ในแขวงวัดพระยาไกรจะได้รับความช่วยเหลือจากพรรคประชาธิปไตยมากที่สุด ร้อยละ 73.7 รองลงมาได้แก่ แขวงบางโกล่ ร้อยละ 59.0 และแขวงบางคอกแหลม ร้อยละ 53.3 ตามลำดับ ในส่วนที่ชุมชนได้รับความช่วยเหลือจากพรรคพลังธรรมนั้น แขวงบางคอกแหลมได้รับความช่วยเหลือมากที่สุด ร้อยละ 41.1 รองลงมาคือ แขวงบางโกล่ ร้อยละ 30.8 และแขวงวัดพระยาไกร ร้อยละ 22.9 จะเห็นได้ว่า ชุมชนในพื้นที่เขตบางคอกแหลมโดยส่วนใหญ่แล้ว จะได้รับความช่วยเหลือจากพรรคประชาธิปไตย

- ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน จากการศึกษาพบว่า ตำแหน่งทางผู้นำชุมชนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต่ออิทธิพลแรงจูงใจของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองในการเข้ามาให้ความช่วยเหลือชุมชนของตน กล่าวคือ ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งประธานชุมชน เป็นตำแหน่งที่มีอิทธิพลเป็นที่ยอมรับของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 65.4 รองลงมาได้แก่ ตำแหน่งกรรมการชุมชน ร้อยละ 64.0 และตำแหน่งรองประธานชุมชน ร้อยละ 62.2 จะเห็นได้ว่าผู้รับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองจะให้ความสำคัญต่อประธานชุมชนมากที่สุด เนื่องจากเป็นบุคคลที่คนในชุมชนได้ให้ความเคารพเชื่อฟังเป็นอย่างยิ่ง

- อายุ จากการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ระบุว่าได้รับความช่วยเหลือจากผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 68.2 รองลงมาได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 61.7 และผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 58.8 ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่า อายุของผู้สูงอายุไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้การได้รับความช่วยเหลือจากพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งแตกต่างกันแต่ประการใด

- อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุในเขตบางคอแหลมที่อยู่ในแต่ละแขวงได้รับความช่วยเหลือจากผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองแตกต่างกันในแต่ละชุมชนอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคือ ผู้สูงอายุซึ่งประกอบอาชีพรับจ้างได้รับความช่วยเหลือจากผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 77.3 รองลงมาได้แก่ อาชีพค้าขาย ร้อยละ 70.7 และอาชีพรับราชการ ร้อยละ 66.7 จะเห็นได้ว่า ผู้สูงอายุซึ่งประกอบอาชีพรับจ้างและอาชีพค้าขายนั้น จะได้รับจากผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง ในการให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนมากที่สุด เนื่องจากเป็นอาชีพที่คนในชุมชนได้ยึดถือเป็นอาชีพหลักโดยส่วนใหญ่ ดังนั้น สัมพันธภาพความเข้าใจและการยอมรับของคนในชุมชนที่มีต่อตัวผู้สูงอายุจึงมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากกว่าอาชีพอื่น

- ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้สูงอายุ จากการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่ดำรงตำแหน่งมากกว่า 6 ปี ระบุว่าได้รับความช่วยเหลือจากผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 74.3 รองลงมาได้แก่ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลา 1-2 ปี ร้อยละ 66.3 และผู้ที่ดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลา 3-4 ปี ร้อยละ 63.8 จึงเห็นได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง ได้ให้การยอมรับผู้สูงอายุที่ดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลานาน คือ มากกว่า 6 ปีขึ้นไปมากที่สุด เนื่องจากเป็นผู้ที่คนในชุมชนได้ให้การยอมรับเป็นอย่างมาก จึงได้รับการเลือกตั้งให้เป็นตัวแทนของชุมชนมาโดยตลอด

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผู้สูงอายุของเขตบางคอแหลมระบุว่า ชุมชนของตนได้รับการช่วยเหลือจากผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองมากที่สุด ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาอยู่

ในแขวงวัดพระยาไกร ซึ่งมีตำแหน่งเป็นประธานชุมชน โดยมีอายุระหว่าง 40-50 ปี และประกอบอาชีพรับจ้าง รวมทั้งเคยดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนมากกว่า 6 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ชุมชนในพื้นที่เขตบางคอแหลมโดยส่วนใหญ่แล้ว จะได้รับความช่วยเหลือจากพรรคประชาธิปัตย์มากที่สุด จึงส่งผลทำให้คนในชุมชนต่าง ๆ ของเขตบางคอแหลมจะให้ความนิยม และให้การสนับสนุนต่อพรรคประชาธิปัตย์เป็นส่วนใหญ่ ดังเห็นได้จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตบางคอแหลม ในครั้งที่ผ่านมาจะได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากพรรคประชาธิปัตย์ทั้งหมด

ตารางที่ 4.5 ร้อยละของการได้รับความช่วยเหลือจากพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ (ก = พรรคประชากรไทย, ข = พรรคประชาธิปัตย์, ค = พรรคพลังธรรม, ง = พรรคมวลชน, จ = อื่น ๆ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	ง	จำนวน	%
1. ภูมิลำเนาของชุมชนที่สังกัด ($X^2 = 16.647$, $df. = 8$, $Sig. = 0.034$)						
ก. แขวงวัดพระยาไกร	1.7	73.7	22.9	1.6	105	39.2
ข. แขวงบางคอแหลม	4.7	53.3	41.1	.9	104	38.8
ค. แขวงบางโคล่	10.3	59.0	30.8	-	59	22.0
2. ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน ($X^2 = 5.144$, $df. = 12$, $Sig. = 0.952$)						
ก. ประธานชุมชน	3.8	65.4	30.8	-	19	7.1
ข. รองประธานชุมชน	2.7	62.2	35.1	-	38	14.2
ค. กรรมการชุมชน	4.6	64.0	29.9	1.5	211	78.7
3. อายุ ($X^2 = 15.987$, $df. = 12$, $Sig. = 0.191$)						
ก. 20 - 30 ปี	11.8	58.8	23.5	5.9	17	6.3
ข. 31 - 40 ปี	-	58.1	41.9	-	32	11.9

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	ง	จำนวน	%
ค. 41 - 50 ปี	2.3	68.2	28.4	1.1	90	33.7
ง. 50 ปีขึ้นไป	5.5	61.7	32.0	.8	129	48.1
4. อาชีพ ($X^2 = 45.148$, $df. = 24$, $Sig. = 0.005$)**						
ก. รับราชการ	-	66.7	33.3	-	16	6.0
ข. บริษัท	9.4	34.4	56.3	-	32	11.9
ค. รับจ้าง	1.1	77.3	20.5	1.1	89	33.2
ง. ค้าขาย	2.7	70.7	25.3	1.3	76	28.4
จ. รัฐวิสาหกิจ	9.4	53.1	34.4	3.1	32	11.9
ฉ. ธุรกิจส่วนตัว	-	44.4	55.6	-	23	8.6
ช. อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
5. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน ($X^2 = 13.914$, $df. = 16$, $Sig. = 0.605$)						
ก. ไม่เคยดำรงตำแหน่ง	6.0	59.7	31.3	3.0	69	25.7
ข. 1 - 2 ปี	5.0	66.3	28.8	-	81	30.2
ค. 3 - 4 ปี	4.3	63.8	31.9	-	47	17.5
ง. 5 - 6 ปี	-	51.4	45.7	2.9	36	13.4
จ. มากกว่า 6 ปี	2.9	74.3	22.9	-	35	13.2
รวม	11	167	83	7	268	-
ร้อยละ	4.2	63.3	31.4	1.1	-	100.0

หมายเหตุ : ** = มีนัยสำคัญน้อยกว่า .01

การชักจูงให้นำน่าวให้คนในชุมชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ในการศึกษาเรื่องการชักจูงให้นำน่าวให้คนในชุมชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้น สามารถพิจารณาได้จากทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Sidney Verba and Norman H. Nie ในบทที่ 2 ได้กล่าวถึง กิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมืองและการรณรงค์หาเสียง (party and campaign activities) ว่า หมายถึง การชักชวนให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่สนับสนุน การทำงานให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งอย่างกระตือรือร้น การเข้าร่วมประชุมหรือการประชุมทางการเมือง การให้ความสนับสนุนด้านการเงินแก่พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการเป็นสมาชิกชมรมทางการเมือง ดังนั้นในส่วนนี้จึงเป็นการพิจารณาถึงการยอมรับในตัวผู้นำชุมชน โดยดูว่าผู้นำชุมชนมีศักยภาพในตัวมากน้อยเพียงใด ที่จะแนะนำให้นำน่าวให้คนในชุมชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเห็นว่าเหมาะสม ซึ่งหากคนในชุมชนรับฟังคำแนะนำ ก็แสดงให้เห็นว่าผู้นำชุมชนเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน โดยจะพิจารณาว่ามีปัจจัยด้านใดที่มีความสัมพันธ์กับการรับฟังคำแนะนำของผู้นำชุมชน ในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจากผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเห็นว่าเหมาะสม ดังนี้ (โปรดดูตารางที่ 4.6 ประกอบ)

- ภูมิฐานะของชุมชนที่สังกัด, จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีภูมิฐานะอยู่ในแขวงบางคอแหลมระบุว่าสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ยอมรับฟังคำแนะนำของตน ในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ 63.3 รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มีภูมิฐานะอยู่ในแขวงวัดพระยาไกร ร้อยละ 58.8 และผู้นำชุมชนที่มีภูมิฐานะอยู่ในแขวงบางโกล่ ร้อยละ 43.2
- ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งรองประธานชุมชนจะได้รับการยอมรับจากคนในชุมชนในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ 71.4 รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งประธานชุมชน ร้อยละ 66.7 และผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งกรรมการชุมชน ร้อยละ 54.5

จะเห็นได้ว่า ตำแหน่งทางผู้นำชุมชนไม่ได้ เป็นปัจจัยที่ทำให้คนในชุมชนยอมรับฟังคำแนะนำ ในการไปลงคะแนนเสียงแตกต่างกันแต่ประการใด

- อายุ จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ระบุว่า คนในชุมชนยอมรับเชื่อฟังคำแนะนำในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ 65.6 รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 53.1 และผู้นำชุมชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 50.0 จึงแสดงให้เห็นว่า คนในชุมชนจะให้การยอมรับและเชื่อฟังผู้นำชุมชนที่สูงอายุ ในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมที่สุด เนื่องจากผู้นำชุมชนที่สูงอายุเป็นบุคคลที่คนในชุมชนมอบความไว้วางใจในการเป็นผู้นำและเป็นตัวแทนของพวกเขาในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ตลอดมา

- อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนซึ่งประกอบอาชีพบริษัท ระบุว่า คนในชุมชนเชื่อฟังคำแนะนำในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ 70.0 รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนซึ่งประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 65.3 และผู้นำชุมชนซึ่งประกอบอาชีพรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 60.0 จะเห็นได้ว่าอาชีพไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้คนในชุมชนยอมรับฟังคำแนะนำ ในการไปลงคะแนนเสียงแตกต่างกันแต่ประการใด

- ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่เคยดำรงตำแหน่งมากกว่า 5 ปีขึ้นไป ระบุว่า คนในชุมชนเชื่อฟังคำแนะนำในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด ร้อยละ 75.8 รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนที่เคยดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลา 3-4 ปี ร้อยละ 68.9 และผู้นำชุมชนที่เคยดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลา 5-6 ปี ร้อยละ 61.3 ดังนั้น จะเห็นได้ว่า คนในชุมชนจะให้การยอมรับ และเชื่อฟังผู้นำชุมชนที่เคยดำรงตำแหน่งมานาน ในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากคนในชุมชนได้มีความเชื่อมั่นในตัวของผู้บริหาร ที่พวกเขาได้เลือกให้เป็นตัวแทนในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของชุมชนมาโดยตลอด

ตารางที่ 4.6 ร้อยละของคนในชุมชนที่ส่วนใหญ่ยอมรับฟังคำแนะนำในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผู้นำชุมชนเห็นว่าเหมาะสม จำนวนตามบัญชีต่าง ๆ (ก = ยอมรับฟังคำแนะนำโดยส่วนใหญ่, ข = ไม่ยอมรับฟังคำแนะนำ, ค = ยอมรับฟังคำแนะนำเป็นบางส่วน)

สถานภาพ	ก	ข	ค	จำนวน	%
1. ภูมิฐานะของชุมชนที่สังกัด ($X^2 = 9.650$, $df. = 8$, $Sig. = 0.290$)					
ก. แขวงวัดพระยาไกร	58.8	3.5	37.7	105	39.2
ข. แขวงบางคอแหลม	63.3	3.1	33.6	104	38.8
ค. แขวงบางโคล่	43.2	8.1	48.6	59	22.0
2. ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน ($X^2 = 6.097$, $df. = 12$, $Sig. = 0.911$)					
ก. ประธานชุมชน	66.7	4.2	29.2	19	7.1
ข. รองประธานชุมชน	71.4	-	28.6	38	14.2
ค. กรรมการชุมชน	54.5	4.8	40.6	211	78.7
3. อายุ ($X^2 = 22.572$, $df. = 12$, $Sig. = 0.031$)					
ก. 20 - 30 ปี	50.0	18.8	31.3	17	6.3
ข. 31 - 40 ปี	46.7	10.0	43.3	32	11.9
ค. 41 - 50 ปี	53.1	2.5	44.5	90	33.7
ง. 50 ปีขึ้นไป	65.6	1.6	32.8	129	48.1
4. อาชีพ ($X^2 = 20.648$, $df. = 24$, $Sig. = 0.659$)					
ก. รับราชการ	53.8	-	46.2	16	6.0
ข. บริษัท	70.0	6.7	23.3	32	11.9
ค. รับจ้าง	51.2	6.1	42.6	89	33.2
ง. ค้าขาย	65.3	1.4	33.4	76	28.4

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	จำนวน	%
จ. รัฐวิสาหกิจ	60.0	-	40.0	32	11.9
ฉ. ธุรกิจส่วนตัว	55.6	11.1	33.3	23	8.6
ช. อื่น ๆ	-	-	-	-	-
5. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน ($\chi^2 = 22.058$, $df. = 16$, $Sig. = 0.141$)					
ก. ไม่เคยดำรงตำแหน่ง	42.4	7.6	50.0	69	25.7
ข. 1 - 2 ปี	56.8	1.4	41.9	81	30.2
ค. 3 - 4 ปี	68.9	4.4	26.6	47	17.5
ง. 5 - 6 ปี	61.3	3.2	35.5	36	13.4
จ. มากกว่า 6 ปี	75.8	3.0	31.3	35	13.2
รวม	145	10	113	268	-
ร้อยละ	58.2	4.1	37.7	-	100.0

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชน

Herbert McClosky ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า คือ กิจกรรมต่าง ๆ โดยสมัครใจซึ่งสมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมโดยตรงหรืออ้อมในการเลือกผู้ปกครองประเทศ การกำหนดนโยบายสาธารณะ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสาร การอภิปราย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม การบริจาคเงินและการติดต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การมีส่วนร่วมทางการเมืองถือว่าเป็นกิจกรรม ตามความสมัครใจของสมาชิกในสังคมการเมืองที่จะเลือกกระทำซึ่งมีจุดมุ่งหมายทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ที่ต้องการเข้าไปมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย การดำเนินงานของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นในระดับท้องถิ่นหรือในระดับชาติก็ตาม

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชน ผู้วิจัยได้แยกออกเป็นประเด็นต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากน้อยเพียงใด (โปรดดูตารางที่ 4.5 ประกอบ)

1. พิจารณาจากการแสดงความคิดเห็นต่อลักษณะของนักการเมืองที่ดี จากการศึกษาพบว่า ทักษะคติของผู้นำชุมชนเห็นว่า นักการเมืองที่ดีควรมีลักษณะ เป็นบุคคลที่มีลักษณะดี น่าเชื่อถือ จำนวน 21 คน (ร้อยละ 7.8) เป็นบุคคลที่พูดเก่ง มีความคล่องตัว จำนวน 11 คน (ร้อยละ 4.1) เป็นบุคคลที่ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จำนวน 67 คน (ร้อยละ 25.0) เป็นบุคคลที่มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม จำนวน 132 คน (ร้อยละ 49.3) และเป็นบุคคลที่พูดจริง ทำจริง จำนวน 37 คน (ร้อยละ 13.8) จะเห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนนิยมชมชอบนักการเมืองที่มีลักษณะ เป็นบุคคลที่มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมมากที่สุด ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวนี้ สามารถอธิบายได้ว่า นักการเมืองที่ผู้นำชุมชนมีความพึงพอใจและมีแนวโน้มที่จะให้การสนับสนุนในการเลือกตั้งทุกระดับนั้น จะต้องเป็นบุคคลที่มี

ความเสี่ยสละเพื่อส่วนรวม ซึ่งในที่นี้หมายถึงการเสี่ยสละให้แก่ชุมชนนั่นเอง และประโยชน์ที่ได้รับจากนั้กการเมือองก็จะตกอยู่กับชุมชนโดยตรง

2. การนำปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนไปปรึกษากับผู้แทน โดยที่ผู้นำชุมชนเป็นบุคคลที่สมาชิกหรือผู้อยู่อาศัยในชุมชน ให้การยกย่องเป็นตัวแทนในการที่จะมีสิทธิมีเสี่ยงในเรื่องต่าง ๆ และโดยส่วนมากแล้วผู้นำชุมชนจะมีส่วนร่วมในการำข้อัธิพลส่วนตัว เพื่อที่จะนำปัญหาของชุมชนไปปรึกษากับผู้แทน ในการแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนได้เคยนำปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของชุมชนไปปรึกษากับผู้แทน จำนวน 199 คน (ร้อยละ 74.3) และไม่เคยนำปัญหาความเดือดร้อนไปปรึกษากับผู้แทนเลย จำนวน 69 คน (ร้อยละ 25.7) จะเห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนกว่าร้อยละ 70 ที่ได้นำปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของชุมชนไปปรึกษาขอรับความช่วยเหลือจากผู้แทน ที่ตนเองมีความผูกพันหรือสนิทสนมกันอยู่

สำหรับปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนที่ผู้นำชุมชนนำไปปรึกษาหารือกับผู้แทนนั้น จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนได้ระบุถึงปัญหาที่ได้นำไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขต ได้แก่ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน จำนวน 23 คน (ร้อยละ 8.6) ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและปัญหาค่าครองชีพของสมาชิกในชุมชน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1) ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและปัญหาค่าครองชีพของสมาชิกในชุมชน รวมทั้งปัญหาเสี่ยติในชุมชน จำนวน 10 คน (ร้อยละ 3.7) ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและปัญหาค่าครองชีพของสมาชิกในชุมชน รวมทั้งปัญหาแหล่งเสี่ยมโรทรมาในชุมชน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.5) ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและปัญหาค่าครองชีพของสมาชิกในชุมชน รวมทั้งปัญหาการศึกษาของเยาวชนในชุมชน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1) ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและปัญหาเสี่ยติในชุมชน จำนวน 16 คน (ร้อยละ 6.0) ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและปัญหาเสี่ยติในชุมชน รวมทั้งปัญหาแหล่งเสี่ยมโรทรมาในชุมชน จำนวน 70 คน (ร้อยละ 26.1) ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและปัญหาเสี่ยติในชุมชน รวมทั้งปัญหาการศึกษาของเยาวชนในชุมชน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1) ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและปัญหาแหล่งเสี่ยมโรทรมาในชุมชน จำนวน 12 คน (ร้อยละ 4.5) ปัญหาความปลอดภัย

ในชีวิตและทรัพย์สินและปัญหาแหล่งเสื่อมทรามในชุมชน รวมทั้งปัญหาการศึกษาของเยาวชน
 ในชุมชน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.5) ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและปัญหา
 การศึกษาของเยาวชนในชุมชน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1) ปัญหาค่าครองชีพของสมาชิก
 ในชุมชน จำนวน 14 คน (ร้อยละ 5.2) ปัญหาค่าครองชีพของสมาชิกในชุมชนและปัญหา
 ยาเสพติดในชุมชน รวมทั้งแหล่งเสื่อมทรามในชุมชน จำนวน 29 คน (ร้อยละ 10.8)
 ปัญหาค่าครองชีพของสมาชิกในชุมชนและปัญหา ยาเสพติดในชุมชน รวมทั้งปัญหาการศึกษาของ
 เยาวชนในชุมชนจำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1) ปัญหา ยาเสพติดในชุมชน จำนวน 34 คน
 (ร้อยละ 12.7) ปัญหา ยาเสพติดในชุมชนและปัญหาแหล่งเสื่อมทรามในชุมชน จำนวน 9 คน
 (ร้อยละ 3.4) ปัญหาแหล่งเสื่อมทรามในชุมชน จำนวน 25 คน (ร้อยละ 9.3) ปัญหา
 การศึกษาของเยาวชนในชุมชน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1)

ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าผู้ชุมนุมได้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้แทนหรือนักการเมือง
 ที่ตนเองมีความผูกพันหรือสนิทสนมกันอยู่ ซึ่งหากชุมชนของตนเกิดปัญหาความเดือดร้อนในเรื่อง
 ใด ๆ ก็ตาม ผู้ชุมนุมจะนำปัญหาเหล่านั้นไปปรึกษาหารือหรือขอรับความช่วยเหลือ จากผู้แทน
 ที่ตนเองมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันมาก่อน

3. การพบปะกับนักการเมือง ในการวิจัยเชิงวิชาการแล้วถือว่า การลงคะแนนเสียง
 เลือกตั้ง เป็นรูปแบบและกิจกรรมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด และสามารถวัดค่า
 ของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีความเที่ยงมากที่สุด ดังนั้น นักการเมืองในทุกระดับจึง
 ได้ให้ความสำคัญต่อการเลือกตั้งในทุกครั้งที่ผ่านมา และวิธีการหนึ่งที่นักการเมืองทุกคนใช้ในการ
 การหาเสียง คือการได้ออกพบปะเยี่ยมเยียน และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่เขตการเลือกตั้งของตน
 ซึ่งผู้ชุมนุมได้ให้ความเห็นว่า ในชุมชนของตนสามารถพบปะกับนักการเมืองมากที่สุดในช่วงที่มี
 การหาเสียงเลือกตั้ง จำนวน 108 คน (ร้อยละ 40.3) ในกรณีที่ชุมชนต้องการความช่วยเหลือ
 จำนวน 48 คน (ร้อยละ 17.9) ในกรณีที่มีการจัดงานต่าง ๆ ในชุมชน จำนวน 56 คน (ร้อยละ
 20.9) และในทุกโอกาสเนื่องจากได้พบปะกันอย่างต่อเนื่อง จำนวน 56 คน (ร้อยละ 20.9)
 ดังนั้น จะเห็นได้ว่า สมาชิกหรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนมีโอกาสดังกล่าวได้พบปะกับนักการเมืองมากที่สุด

ก็ในช่วงที่มีการหาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น ซึ่งผู้นำชุมชนจะเป็นตัวแทนของชุมชนที่ได้ทำหน้าที่ประสานความต้องการของชุมชนกับนักการเมืองแทนสมาชิกหรือผู้อาศัยในชุมชน

4. การได้รับข่าวสารทางการเมืองของชุมชน ปัจจุบันข่าวสารทางการเมืองถือได้ว่าเป็นข้อมูลสำคัญในสังคมการเมืองในขณะนี้ เนื่องจากข่าวสารข้อมูลทางการเมืองจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการตัดสินใจทางการเมืองของคนในสังคมปัจจุบัน และในชุมชนต่าง ๆ ก็เช่นเดียวกันที่ข่าวสารทางการเมืองได้แพร่กระจายเข้าไปในหลายลักษณะ หลายรูปแบบที่แตกต่างกัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนได้มีความเห็นเกี่ยวกับการได้รับข่าวสารทางการเมืองในชุมชนของตนจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้ จากสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ จำนวน 141 คน (ร้อยละ 52.6) จากการประชาสัมพันธ์ของทางราชการ เช่น สส.10 (หนังสือเชิญชวนไปเลือกตั้ง) จำนวน 52 คน (ร้อยละ 14.4) จากพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 46 คน (ร้อยละ 17.2) และจากห้วคณะแน จำนวน 29 คน (ร้อยละ 10.8) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ข่าวสารทางการเมืองที่ชุมชนได้รับมากที่สุดนั้น จะผ่านมาจากสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ มากที่สุดถึงกว่าร้อยละ 50 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอิทธิพลของสื่อมวลชนเป็นตัวกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนมีความกระตือรือร้นในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ในระดับหนึ่ง

5. ประเภทของผู้แทนที่ได้ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน ในการเลือกตั้งที่ผ่านมาผู้นำชุมชนและสมาชิกในชุมชน ได้ให้การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนไว้วางใจหรือทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนของตนมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นหรือในระดับชาติ ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนมีความเห็นว่า ผู้แทนที่ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนของตนมากที่สุด คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จำนวน 142 คน (ร้อยละ 53.0) รองลงมา ได้แก่ สมาชิกสภาเขต (ส.ข.) จำนวน 105 คน (ร้อยละ 39.2) สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร จำนวน 14 คน (ร้อยละ 5.2) และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.6) ตามลำดับ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้แทนที่ทำ

ประโยชน์ให้แก่ชุมชนมากที่สุด ซึ่งจะเป็นผลทำให้สมาชิกในชุมชน มีความผูกพันต่อสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรมากกว่าผู้แทนในระดับอื่น ๆ

6. การทำให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่
ได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชน และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของบุคคลในชุมชน ดังนั้นผู้นำชุมชนจึงเป็นผู้ที่สามารถทำให้สมาชิกในชุมชน ได้เข้าไปมีส่วนร่วม
ทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนได้เป็นผู้กระตุ้นเตือนให้สมาชิก
ในชุมชนให้สนใจต่อข่าวสารทางการเมือง จำนวน 18 คน (ร้อยละ 6.7) กระตุ้นเตือนให้สมาชิก
ในชุมชนให้สนใจต่อข่าวสารทางการเมือง ชี้นำให้สมาชิกในชุมชนไปลงคะแนนเลือกตั้งให้กับบุคคล
ที่แนะนำ บุตรธิดานำให้สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้กับบุคคลที่แนะนำ บุตรธิดานำให้สมาชิก
ในชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกประเภทและชักชวนให้สมาชิกในชุมชน เข้าสมัคร เป็นสมาชิกของพรรค
การเมืองที่สังกัด จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.6) กระตุ้นเตือนให้สมาชิกในชุมชนให้สนใจต่อข่าวสาร
ทางการเมือง และชี้นำให้สมาชิกในชุมชนไปลงคะแนนเลือกตั้งให้กับบุคคลที่แนะนำ จำนวน 3 คน
(ร้อยละ 1.1) กระตุ้นเตือนให้สมาชิกในชุมชนให้สนใจต่อข่าวสารทางการเมือง และ
ชี้นำให้สมาชิกในชุมชนไปลงคะแนนเลือกตั้งให้กับบุคคลที่แนะนำ รวมทั้งชักชวนให้สมาชิกในชุมชน
เข้าสมัคร เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่สังกัด จำนวน 17 คน (ร้อยละ 6.3) กระตุ้นเตือน
ให้สมาชิกในชุมชนให้สนใจต่อข่าวสารทางการเมือง และชี้นำให้สมาชิกในชุมชนไปลงคะแนน
เลือกตั้งให้กับบุคคลที่แนะนำ รวมทั้งให้ความร่วมมือกับทางราชการในการเผยแพร่ความรู้
ด้านประชาธิปไตยแก่ชุมชน จำนวน 11 คน (ร้อยละ 4.1) กระตุ้นเตือนให้สมาชิกในชุมชนให้
สนใจต่อข่าวสารทางการเมือง และบุตรธิดานำให้สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกประเภท
จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.2) กระตุ้นเตือนให้สมาชิกในชุมชนให้สนใจต่อข่าวสารทางการเมือง
และบุตรธิดานำให้สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกประเภท รวมทั้งชักชวนให้สมาชิกในชุมชน
เข้าสมัคร เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่สังกัด จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.9) กระตุ้นเตือน
ให้สมาชิกในชุมชนให้สนใจต่อข่าวสารทางการเมือง และบุตรธิดานำให้สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิ
เลือกตั้งทุกประเภท รวมทั้งให้ความร่วมมือกับทางราชการในการเผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตย
แก่ชุมชน จำนวน 14 คน (ร้อยละ 5.2) กระตุ้นเตือนให้สมาชิกในชุมชนให้สนใจต่อข่าวสารทาง

ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกประเภท และชักชวนให้สมาชิกในชุมชนเข้าสมัครเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่สังกัด จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1) บุตรนั้นนำให้สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกประเภท และให้ความร่วมมือกับทางราชการในการเผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตยแก่ชุมชน จำนวน 9 คน (ร้อยละ 3.4) บุตรนั้นนำให้สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกประเภท และให้ความร่วมมือกับทางราชการในการเผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตยแก่ชุมชนรวมทั้งเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนได้วิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมของชุมชน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.5) บุตรนั้นนำให้สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกประเภท และเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนได้วิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมของชุมชน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1) ชักชวนให้สมาชิกในชุมชนเข้าสมัครเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่สังกัด จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.9) ให้ความร่วมมือกับทางราชการในการเผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตยแก่ชุมชน จำนวน 22 คน (ร้อยละ 8.2) ให้ความร่วมมือกับทางราชการในการเผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตยแก่ชุมชน และเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนได้วิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมของชุมชน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.1) เปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนได้วิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมของชุมชน จำนวน 10 คน (ร้อยละ 3.7) และกระตุ้นเตือนให้สมาชิกในชุมชนให้สนใจต่อข่าวสารทางการเมือง บุตรนั้นนำให้สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกประเภท ให้ความร่วมมือกับทางราชการในการเผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตยแก่ชุมชน และเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนได้วิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมของชุมชน จำนวน 18 คน (ร้อยละ 6.7)

จากการที่ผู้นำชุมชนสามารถทำให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ นั้น ผู้นำชุมชนคิดว่าตนประสบความสำเร็จมากที่สุด จำนวน 138 คน (ร้อยละ 51.5) ประสบผลสำเร็จในระดับปานกลาง จำนวน 102 คน (ร้อยละ 38.1) ประสบผลสำเร็จน้อย จำนวน 23 คน (ร้อยละ 8.6) และไม่ประสบผลสำเร็จเลย จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.9) และผลจากการที่ผู้นำชุมชนได้กระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนของตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น สามารถทำให้สมาชิกในชุมชนที่มีความตื่นตัวทางการเมืองมากที่สุด จำนวน 144 คน (ร้อยละ 53.7) มีความตื่นตัวในระดับปานกลาง จำนวน 104 คน (ร้อยละ

38.8) มีความตื่นตัวทางการเมืองน้อย จำนวน 14 คน (ร้อยละ 5.2) และมีความตื่นตัวทางการเมืองระดับเท่าเดิม จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2.2)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนสามารถทำให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในหลากหลายรูปแบบด้วยกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนต่อสมาชิกในชุมชนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ผู้นำชุมชนได้ประสบกับผลสำเร็จในการที่ทำให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุดคือกว่าร้อยละ 50 ด้วยกัน และสามารถกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนของตนได้มีความตื่นตัวทางการเมืองได้มากที่สุดคือกว่าร้อยละ 50 เช่นเดียวกัน ซึ่งอาจกล่าวได้โดยสรุปว่า การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะรวมอยู่ที่ผู้นำชุมชนเป็นสำคัญ

ตารางที่ 4.7 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชน

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. นักการเมืองที่ดีในความเห็นของท่านควรมีลักษณะเช่นใด		
ก. เป็นบุคคลที่มีลักษณะดี น่าเชื่อถือ	21	7.8
ข. เป็นบุคคลที่พูดเก่ง มีความคล่องตัว	11	4.1
ค. เป็นบุคคลที่ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม	67	25.0
ง. เป็นบุคคลที่มีความเสียสละ เพื่อส่วนรวม	132	49.3
จ. เป็นบุคคลที่พูดจริง ทำจริง	37	13.8
ฉ. อื่น ๆ (ระบุ).....	-	-
2. ท่านเคยนำปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน ไปปรึกษาหารือกับ ผู้แทนในเขตของท่านหรือไม่		
ก. เคย	199	74.3
ข. ไม่เคย	69	25.7
3. ในเรื่องที่ท่านปรึกษากับผู้แทนในเขตของท่าน ท่านได้นำ ปัญหาเรื่องใดไปปรึกษาหารือ		
ก. ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน		
ข. ปัญหาค่าครองชีพของสมาชิกในชุมชน		
ค. ปัญหายาเสพติดในชุมชน		
ง. ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรมในชุมชน		
จ. ปัญหาการศึกษาของเยาวชนในชุมชน		
ฉ. อื่น ๆ (ระบุ).....		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
4. ชุมชนของท่านสามารถพบปะกับนักการเมืองใน โอกาสใดมากที่สุด		
ก. ในช่วงที่มีการหาเสียงเลือกตั้ง	108	40.3
ข. ในกรณีที่ชุมชนของท่านต้องการความช่วยเหลือ	48	17.9
ค. ในกรณีที่มีการจัดงานต่าง ๆ ในชุมชน	56	20.9
ง. ในทุกโอกาสเนื่องจากได้พบปะกันอย่างต่อเนื่อง	56	20.9
จ. อื่น ๆ (ระบุ).....		
5. ชุมชนของท่านได้รับข่าวสารทางการเมืองจากแหล่งใดมากที่สุด		
ก. สื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ	141	52.6
ข. การประชาสัมพันธ์ของทางราชการ เช่น ส.ส.10 (หนังสือเชิญชวนไปเลือกตั้ง)	52	19.4
ค. พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง	46	17.2
ง. หัวคะแนน	29	10.8
จ. อื่น ๆ (ระบุ).....		
6. ท่านคิดว่าผู้แทนในระดับใดสามารถทำประโยชน์ให้แก่ ชุมชนของท่านได้มากที่สุด		
ก. สมาชิกสภาเขต (ส.ข.)	105	39.2
ข. สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.)	14	5.2
ค. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ผว.กทม.)	7	2.6
ง. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)	142	53.0
จ. อื่น ๆ (ระบุ).....		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
<p>7. ในฐานะที่ท่านเป็นตัวแทนของชุมชน ท่านสามารถทำให้สมาชิกในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบใดบ้าง</p>		
<p>ก. กระตุ้นเตือนให้สมาชิกในชุมชนให้สนใจต่อข่าวสารทางการเมือง</p>		
<p>ข. ชี้แนะให้สมาชิกในชุมชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับบุคคลที่ท่านแนะนำ</p>		
<p>ค. พุดรณรงค์ให้สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกประเภท</p>		
<p>ง. ชักชวนให้สมาชิกในชุมชนเข้าสมัครเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ท่านสังกัด</p>		
<p>จ. ให้ความร่วมมือกับทางราชการในการเผยแพร่ความรู้ด้านประชาธิปไตยแก่ชุมชน</p>		
<p>ฉ. เปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนได้วิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมของชุมชน</p>		
<p>ช. อื่น ๆ (ระบุ).....</p>		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
8. ท่านคิดว่าท่านประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ในการที่ทำให้สมาชิกในชุมชนของท่านได้เข้า ไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ในข้อ 7		
ก. มาก	138	51.5
ข. น้อย	23	8.6
ค. ปานกลาง	102	38.1
ง. ไม่ประสบผลสำเร็จ	5	1.9
จ. อื่น ๆ (ระบุ).....	-	-
9. ผลจากการที่ท่านได้กระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนของท่าน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถทำให้สมาชิก ในชุมชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากน้อยเพียงใด		
ก. มาก	144	53.7
ข. น้อย	14	5.2
ค. ปานกลาง	104	38.8
ง. เท่าเดิม	6	2.2
จ. อื่น ๆ (ระบุ).....		
รวม	268	100.0

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น ได้พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ การนำปัญหาของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขต และการกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยจะนำเอาปัจจัยทางด้านภูมิฐานะของชุมชนที่สังกัด ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน อายุ อาชีพ และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน มาพิจารณาศึกษาเห็นว่าแต่ละปัจจัยดังกล่าวข้างต้นว่า มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะพิจารณาโดยลำดับ ดังนี้

การนำปัญหาของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขต

การพิจารณาในเรื่องการนำปัญหาของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขตนั้น จะพิจารณาจากการที่ผู้นำชุมชนได้เคยนำปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขตมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะพิจารณาว่ามีปัจจัยด้านใดที่มีความสัมพันธ์กับการนำปัญหาของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขตดังนี้ (โปรดดูตารางที่ 4.8 ประกอบ)

- ภูมิฐานะของชุมชนที่สังกัด จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนในแขวงบางคองแหลม ได้เคยนำปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขตมากที่สุด ร้อยละ 78.9 รองลงมาได้แก่ผู้นำชุมชนในแขวงวัดพระยาไกร ร้อยละ 70.8 และผู้นำชุมชนในแขวงบางโกล่ ร้อยละ 66.7 จะเห็นได้ว่าผู้นำชุมชนในแขวงบางคองแหลมได้มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้แทนในเขตมากที่สุด จึงได้นำปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของชุมชนไปปรึกษาขอรับความช่วยเหลือจากผู้แทนที่มีความคุ้นเคยกันมาก่อน

- ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งรองประธานชุมชนได้นำปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขตมากที่สุด ร้อยละ 89.5 รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งประธานชุมชน ร้อยละ 80.8 และผู้นำชุมชนที่

ตารางตำแหน่งกรรมการชุมชน ร้อยละ 70.0 จะเห็นได้ว่า ตำแหน่งผู้นำชุมชนไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้นำชุมชนมีความคิดเกี่ยวกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันแต่ประการใด

- อายุ จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลมที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ได้นำปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขตมากที่สุด ร้อยละ 77.5 รองลงมา ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 73.3 และผู้นำชุมชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 64.7 ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนที่สูงอายุจะเป็นผู้นำปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขตมากที่สุด เนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของชุมชนตลอดมา และเป็นบุคคลที่บุคคลในชุมชนได้ให้การยอมรับเชื่อถือมากกว่าผู้นำอื่นในชุมชน

- อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลมซึ่งประกอบอาชีพรับราชการ ได้นำปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขตมากที่สุด ร้อยละ 87.5 รองลงมา ได้แก่ ผู้นำชุมชนซึ่งประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 81.6 และผู้นำชุมชนซึ่งประกอบอาชีพรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 81.3 จะเห็นได้ว่าผู้นำชุมชนซึ่งประกอบอาชีพรับราชการจะเป็นบุคคลที่เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นของชุมชนมากที่สุด จึงได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านั้น ไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขตของตนมากกว่าผู้นำชุมชนซึ่งประกอบอาชีพอื่น

- ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลมที่เคยดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลา 5-6 ปี จะเป็นผู้ที่นำปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขตมากที่สุด ร้อยละ 86.1 รองลงมา ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่เคยดำรงตำแหน่งมากกว่า 6 ปี ร้อยละ 82.9 และผู้นำชุมชนที่เคยดำรงตำแหน่งระหว่าง 3-4 ปี ร้อยละ 80.9 จะเห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลาที่นานพอสมควร จะเป็นผู้ที่นำปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขตของตนมากที่สุด เนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนมาก่อน

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผู้นำชุมชนของเขตบางคอแหลมระบุว่า ได้ค้นพบปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขตของตนมากที่สุด ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในแขวงบางคอแหลม ซึ่งมีตำแหน่งเป็นรองประธานชุมชน โดยมีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป และประกอบอาชีพรับราชการ รวมทั้งเป็นผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลา 5-6 ปี

ตารางที่ 4.8 ร้อยละของการนำปัญหาของชุมชนไปปรึกษาหารือกับผู้แทนในเขต จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ (ก = เคย, ข = ไม่เคย)

สถานภาพ	ก	ข	จำนวน	%
1. ภูมิลำเนาของชุมชนที่สังกัด ($X^2 = 5.191, df. = 4, Sig. = 0.268$)				
ก. แขวงวัดพระยาไกร	70.8	29.2	105	39.2
ข. แขวงบางคอแหลม	78.9	21.1	104	38.8
ค. แขวงบางโคล่	66.7	33.3	.59	22.0
2. ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน ($X^2 = 8.403, df. = 6, Sig. = 0.209$)				
ก. ประธานชุมชน	80.8	19.2	19	7.1
ข. รองประธานชุมชน	89.5	10.5	38	14.2
ค. กรรมการชุมชน	70.0	30.0	211	78.7
3. อายุ ($X^2 = 6.728, df. = 6, Sig. = 0.346$)				
ก. 20 - 30 ปี	64.7	35.5	17	6.3
ข. 31 - 40 ปี	62.5	37.5	32	11.9
ค. 41 - 50 ปี	73.3	26.7	90	33.7
ง. 50 ปีขึ้นไป	77.5	22.5	129	48.1

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	จำนวน	%
4. อาชีพ ($X^2 = 19.480$, $df. = 12$, $Sig. = 0.077$)				
ก. รับราชการ	87.5	12.5	16	6.0
ข. บริษัท	78.1	21.9	32	11.9
ค. รับจ้าง	58.4	41.6	89	33.2
ง. ค้าขาย	81.6	18.4	76	28.4
จ. รัฐวิสาหกิจ	81.3	18.8	32	11.9
ฉ. ธุรกิจส่วนตัว	77.8	22.2	23	8.6
ช. อื่น ๆ	-	-	-	-
5. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน ($X^2 = 15.070$, $df. = 8$, $Sig. = 0.057$)				
ก. ไม่เคยดำรงตำแหน่ง	58.0	42.0	68	25.7
ข. 1 - 2 ปี	72.8	27.1	81	30.2
ค. 3 - 4 ปี	80.9	19.1	47	17.5
ง. 5 - 6 ปี	86.1	13.9	36	13.4
จ. มากกว่า 6 ปี	82.9	17.1	35	13.2
รวม	197	71	268	-
ร้อยละ	73.5	26.5	-	100.0

การกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในการศึกษาเกี่ยวกับการกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น สามารถพิจารณาได้จากทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Herbert McClosky ซึ่งได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า คือกิจกรรมต่าง ๆ โดยสมัครใจซึ่งสมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมโดยตรงหรืออ้อม ในการเลือกผู้ปกครองประเทศ การกำหนดนโยบายสาธารณะ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสาร การอภิปราย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม การบริจาคเงินและการติดต่อกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ลักษณะความกระตือรือร้นของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง อาจพิจารณาได้จากการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างเป็นทางการ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

ดังนั้น ในส่วนนี้จึงเป็นการพิจารณาถึงการกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า ผู้ในชุมชนได้กระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาว่า มีปัจจัยด้านใดที่มีความสัมพันธ์กับการกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้ (โปรดดูตารางที่ 4.9 ประกอบ)

- ภูมิฐานะของชุมชนที่สังกัด จากการศึกษาพบว่า ผู้ในชุมชนที่มีภูมิฐานะอยู่ในแขวงบางคอแหลม สามารถทำให้สมาชิกในชุมชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 61.5 รองลงมาได้แก่ ผู้ในชุมชนที่มีภูมิฐานะในแขวงวัดพระยาไกร ร้อยละ 50.0 และผู้ในชุมชนที่มีภูมิฐานะในแขวงบางโคล่ ร้อยละ 41.0 จะเห็นได้ว่า ภูมิฐานะของผู้ในชุมชนไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ในชุมชนสามารถทำให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน แต่ประการใด

- ตำแหน่งทางผู้ในชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผู้ในชุมชนที่ดำรงตำแหน่งประธานชุมชน สามารถทำให้สมาชิกในชุมชนได้มีความตื่นตัวทางการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 65.4 รองลงมาได้แก่ ผู้ในชุมชนที่ดำรงตำแหน่งรองประธานชุมชน ร้อยละ 60.5 และผู้ในชุมชนที่

ตารางตำแหน่งกรรมการชุมชน ร้อยละ 50.5 จะเห็นได้ว่า ประชาชนชุมชนเป็นผู้ที่สามารถกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด เนื่องจากเป็นบุคคลที่สมาชิกในชุมชนได้ให้การยอมรับเชื่อถือมากกว่าตำแหน่งอื่นใดในคณะกรรมการชุมชน

- อายุ จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลมที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป สามารถทำให้สมาชิกในชุมชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 59.7 รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 58.8 และผู้นำชุมชนที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 46.9 จะเห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนที่สูงอายุเป็นผู้ที่สามารถทำให้สมาชิกในชุมชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากที่สุด เนื่องจากเป็นบุคคลที่ได้สังสรรค์ประสบการณ์ทางการเมืองมาเป็นเวลานาน จึงสามารถชักจูงใ้สมาชิกในชุมชนได้มีความคิดเห็นคล้ายตามแนวความคิดของตน เป็นส่วนใหญ่

- อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลมซึ่งประกอบอาชีพค้าขาย สามารถทำให้สมาชิกในชุมชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 63.2 รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนซึ่งประกอบอาชีพบริษัท ร้อยละ 62.5 และผู้นำชุมชนซึ่งประกอบอาชีพรับราชการ ร้อยละ 56.3 จะเห็นได้ว่า อาชีพของผู้นำชุมชนไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกในชุมชนแตกต่างกันแต่ประการใด

- ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการชุมชน สามารถทำให้สมาชิกในชุมชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากที่สุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคือ ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งมากกว่า 6 ปีขึ้นไป สามารถทำให้สมาชิกในชุมชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 71.4 รองลงมาได้แก่ ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลา 1-2 ปี ร้อยละ 61.7 และผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งมาเป็นระยะเวลา 5-6 ปี ร้อยละ 58.3 จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้นำชุมชนที่ดำรงตำแหน่งมาเป็นเวลานาน สามารถทำให้สมาชิกในชุมชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากที่สุด เนื่องจากเป็นบุคคลที่สมาชิก

านชุมชนได้ให้การเคารพเชื่อฟังเป็นอย่างดี เพราะเป็นบุคคลที่ได้มีความเสียสละเพื่อส่วนร่วม รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักการเมืองหรือพรรคการเมืองมาเป็นเวลานาน

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลมสามารถกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในแขวงบางคอแหลม ซึ่งมีตำแหน่งเป็นประธานชุมชน โดยมีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป และประกอบอาชีพค้าขาย รวมทั้งเคยดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนมากกว่า 6 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.9 ร้อยละของการกระตุ้นให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ (ก = มาก, ข = น้อย, ค = ปานกลาง, ง = เท่าเดิม, จ = อื่น ๆ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	ง	จำนวน	%
1. ภูมิลำเนาของชุมชนที่สังกัด ($X^2 = 12.136$, $df. = 10$, $Sig. = 0.276$)						
ก. แขวงวัดพระยาไกร	50.0	6.7	39.2	4.1	105	39.2
ข. แขวงบางคอแหลม	61.5	3.7	33.9	-	104	38.8
ค. แขวงบางโคล่	41.0	5.1	51.3	2.6	59	22.0
2. ตำแหน่งทางผู้นำชุมชน ($X^2 = 12.038$, $df. = 15$, $Sig. = 0.676$)						
ก. ประธานชุมชน	65.4	7.7	26.9	-	19	7.1
ข. รองประธานชุมชน	60.5	2.6	34.2	2.6	38	14.2
ค. กรรมการชุมชน	50.5	5.5	41.0	2.5	211	78.7
3. อายุ ($X^2 = 20.579$, $df. = 15$, $Sig. = 0.150$)						
ก. 20 - 30 ปี	58.8	11.8	29.4	-	17	6.3
ข. 31 - 40 ปี	46.9	12.5	34.4	3.1	32	11.9

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	ง	จำนวน	%
ค. 41 - 50 ปี	45.6	4.4	46.7	3.3	90	33.7
ง. 50 ปีขึ้นไป	59.7	3.1	35.7	1.6	129	48.1
4. อาชีพ ($X^2 = 36.185$, $df. = 30$, $Sig. = 0.202$)						
ก. รับราชการ	56.3	-	37.5	6.3	16	6.0
ข. บริษัท	62.5	6.3	31.3	-	32	11.9
ค. รับจ้าง	43.8	4.5	46.1	4.5	89	33.2
ง. ค้าขาย	63.2	7.9	27.6	1.3	76	28.4
จ. รัฐวิสาหกิจ	53.1	3.1	43.8	-	32	11.9
ฉ. ธุรกิจส่วนตัว	44.4	11.1	44.4	-	23	8.6
ช. อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
5. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน ($X^2 = 42.001$, $df. = 20$, $Sig. = 0.002$)**						
ก. ไม่เคยดำรงตำแหน่ง	29.0	4.3	65.2	1.4	69	25.7
ข. 1 - 2 ปี	61.7	4.9	28.4	4.9	81	30.2
ค. 3 - 4 ปี	57.4	4.3	36.2	2.1	47	17.5
ง. 5 - 6 ปี	58.3	5.6	33.3	-	36	13.4
จ. มากกว่า 6 ปี	71.4	8.6	20.0	-	35	13.2
รวม	144	14	104	6	268	-
ร้อยละ	53.8	5.2	38.8	2.2	-	100.0

หมายเหตุ : ** = มีนัยสำคัญน้อยกว่า .01

กล่าวโดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลมจะมีภูมิลำเนาพักอาศัยอยู่ในแขวงวัดพระยาไกรและแขวงบางคอแหลมโดยส่วนใหญ่ เนื่องจากพื้นที่ทั้ง 2 แขวงดังกล่าวมีจำนวนชุมชนรวมกันแล้วถึง 17 ชุมชน อีกทั้งเป็นพื้นที่ที่มีประชาชนพักอาศัยในแต่ละชุมชนหนาแน่นที่สุด ดังนั้นจึงมีผู้ที่ดำรงตำแหน่งกรรมการชุมชนมากที่สุด และเนื่องจากตำแหน่งของกรรมการชุมชนจะแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็นตำแหน่งต่าง ๆ ได้แก่ ตำแหน่งเลขานุการ เภรัญญิก นายทะเบียน ประชาสัมพันธ์ และอื่น ๆ จึงทำให้จำนวนของกรรมการชุมชนจะมีมากกว่าตำแหน่งประธานกรรมการชุมชนและรองประธานกรรมการชุมชน โดยผู้นำชุมชนในพื้นที่เขตบางคอแหลมจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง และจะเป็นผู้ที่มีอายุมาก รวมทั้งได้เคยดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชนมาก่อนเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นผู้ที่สมาชิกในชุมชนได้ให้การเคารพนับถือ และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนมาโดยตลอด จนมีผลงานเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในชุมชน ผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลมโดยส่วนใหญ่จะจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมีอาชีพรับจ้างและค้าขาย จึงทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างตัวผู้นำชุมชนกับสมาชิกในชุมชนมีความใกล้ชิดกันมาก เนื่องจากระดับการศึกษาและการประกอบอาชีพไม่มีความแตกต่างกันมากนัก

ในส่วนของการยอมรับในตัวของผู้ชุมชนนั้นจะพบว่า ผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลมได้รับความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนจากสมาชิกหรือผู้อยู่อาศัยในชุมชนอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้นำชุมชนเป็นบุคคลที่สมาชิกในชุมชนให้ความเชื่อถือและมอบความไว้วางใจให้เป็นตัวแทนของชุมชน ในการติดต่อและขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ ในกรณีที่เกิดปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาที่อธิบายน้ำอุดตัน ปัญหาทางเดินเท้าชำรุด ปัญหาแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ปัญหาเสพติดในชุมชน ปัญหาไฟฟ้าแสงสว่างไม่เพียงพอ ปัญหาด้านการรักษาความสะอาดในชุมชน โดยที่ปัญหาความเดือดร้อนเหล่านี้ผู้นำชุมชนได้เป็นผู้ประสานขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิกในชุมชนมาโดยตลอด ซึ่งก็ได้รับการสนองตอบจากทางภาครัฐเป็นอย่างดี อีกทั้งหน่วยงานของทางราชการ เช่น กรุงเทพมหานคร การเคหะแห่งชาติ เป็นต้น ได้ให้การช่วยเหลือแก่สมาชิกในชุมชนโดยผ่านทางผู้นำชุมชนในหลายด้านด้วยกัน กล่าวคือ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ เช่น เครื่องดับเพลิง วัสดุการก่อสร้าง ฯลฯ ด้านการปรับปรุงสิ่งสาธารณะประโยชน์ ด้านการให้บริการประชาชนเคลื่อนที่

โดยไม่คิดมูลค่า ด้านการอบรมฝึกฝนอาชีพแก่สมาชิกในชุมชน ด้านการให้การศึกษแก่เยาวชน เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการต่าง ๆ ของชุมชนนั้น ได้รับการแก้ไขและช่วยเหลือจากหน่วยงานของราชการ โดยการติดต่อและประสานงานจากผู้นำชุมชน ในฐานะเป็นตัวแทนของชุมชนตลอดมา รวมทั้งผู้นำชุมชนยังเป็นผู้ที่ได้ให้การปรึกษาหารือ และให้ความช่วยเหลือในด้านส่วนตัวแก่สมาชิกชุมชนอีกด้วย อาทิเช่น การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การเงิน การแบ่งปันสิ่งของ เครื่องอุปโภคบริโภค การจัดงานเลี้ยงในเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น ทำให้สมาชิกในชุมชนได้ให้ความเคารพและความเกรงใจต่อตัวผู้นำชุมชนโดยส่วนใหญ่

จากการศึกษาสภาพภูมิหลังและสภาพเป็นจริงในปัจจุบันของตัวผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลม แล้วจะพบว่า ผู้นำชุมชนในเขตบางคอแหลมได้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองมาโดยตลอด ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนในเขตบางคอแหลมมากกว่าร้อยละ 70 ที่ได้เคยมีส่วนในการช่วยสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้งทุกครั้งที่ผ่านมา ปล่อยให้เหตุผลการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง และการแนะนำให้สมาชิกในชุมชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในแต่ละครั้งไว้หลายประเด็น เช่น ชอบและศรัทธาในนโยบายของพรรค รู้จักกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นการส่วนตัว มีบุคคลอื่นแนะนำหรือได้รับการร้องขอจากผู้อื่น ผลงานที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำไว้กับชุมชนมาก่อน เป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น ได้รับการช่วยเหลือจากพรรคการเมืองนั้นมาก่อน เป็นต้น ซึ่งสมาชิกในชุมชนเขตบางคอแหลมได้ยอมรับฟังคำแนะนำจากผู้นำชุมชนของตน ในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผู้นำชุมชนเห็นว่าเหมาะสมโดยส่วนใหญ่นับทุกครั้งและทุกระดับที่มีการเลือกตั้ง จึงถือได้ว่าผู้นำชุมชนในเขตบางคอแหลมได้เป็นผู้ที่ริเริ่มนำชี้แนะให้สมาชิกในชุมชนของตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติมาโดยตลอด และจากการศึกษาพบว่า พรรคการเมืองที่ได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนในเขตบางคอแหลมมากที่สุด คือ พรรคประชาธิปัตย์ รองลงไป ได้แก่ พรรคพลังธรรม โดยได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือในลักษณะของการให้การบริจาคเป็นเงิน ช่วยบำรุงชุมชน และการให้งบประมาณปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมในชุมชน โดยผู้นำชุมชนในเขตบางคอแหลมได้ให้ความเห็นว่า ผู้แทนที่สามารถทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนของตนมากที่สุดคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รองลงมาได้แก่ สมาชิกสภาเขต ซึ่งในปัจจุบันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต

บางคอแหลม จำนวน 3 คน ทั้งหมดมาจากพรรคประชาธิปัตย์ ส่วนสมาชิกสภาเขตบางคอแหลม
จำนวน 7 คน ทั้งหมดมาจากพรรคพลังธรรม

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลมเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากประชาชน
ในชุมชน และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสมาชิกในชุมชนโดย
สามารถทำให้สมาชิกได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในอีกหลากหลายรูปแบบ อาทิเช่น
กระตุ้นเตือนให้สมาชิกในชุมชนได้สนใจต่อข่าวสารทางการเมือง โดยพูดรณรงค์ให้สมาชิกใน
ชุมชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทุกประเภทโดยผ่านทางหอกระจายข่าวของชุมชน การชักชวนให้สมาชิก
ในชุมชนเข้าสมัคร เป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ตน เป็นสมาชิกอยู่ เป็นต้น และโดยส่วนใหญ่แล้ว
ผู้นำชุมชนของเขตบางคอแหลม เป็นบุคคลที่คนในชุมชนให้ความเชื่อถือและมอบความไว้วางใจ
ให้เป็นตัวแทนของชุมชน ในการนำปัญหาของชุมชนไปปรึกษากับผู้แทนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งใน
ภาครัฐและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมทั้งจูงใจให้คนในชุมชนได้มี
ส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน และยังได้มีอิทธิพลบทบาทต่อพฤติกรรมการตัดสินใจหรือ
การชักจูงรณรงค์ให้คนในชุมชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรค
การเมืองหนึ่งพรรคการเมืองใด ซึ่งส่งผลต่อการได้รับการเลือกตั้ง และได้เข้าไปมีบทบาทใน
การจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตยในที่สุด ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการ
ยอมรับในตัวผู้นำและการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนในชุมชนในท้องที่เขต
บางคอแหลมจะรวมอยู่ที่ผู้นำชุมชนเขตบางคอแหลมเป็นสำคัญ